Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1231 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 (Ն. Տ.) 22 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 10 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1305

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده { ارهولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դաշնկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » եւ օտարական Թղթատարով տարեկան » »	240
Գաւառաց համար եւ օտարական Թղթատարով վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1888

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ Յանձնաժողով մը կազմուի, Տէրութեան ամեն կողմը ձրի կրթութեան ծաւալման համար. Յանձնաժողովն արդէն իսկ գործի ձեռնարկած է, շրջաբերական մը ղրկելով կուսակալներուն և կառավարիչներուն, զորս կը հրաւիրէ սատարել Նախակրթութիւնը Տէրութեան հեռագոյն անկիւններուն մէջ իսկ ծաւալելու գործին. Նախակրթարաններ պիտի բացուին ամենուրեք. Արդէն բացուած նախակրթարաններուն վրայ վիճակագրական տեղեկութիւնք պիտի հաղորդուին Յանձնաժողովոյն, որուն խմաց պիտի տրուի նաեւ թէ բացուած վարժարանք բաւակա՞ն են գոհացնել ժողովրդեան պէտքն, և թէ ի՛նչ պակասներ կան լրացնելու, ևն.

Կրթական Նախարարութիւնն արդէն կը գործէր այս մտօք, եւ Վեհ. Սուլթանին կրթական ջերմ հոգածութենէն մղեալ, ամեն տարի Նոր վարժարաններով կ՚օժտէր գաւառները. Զայս գործ, սակայն, եւս առաւել փութացնել կը կամի Ն. Կ. Վեհափառութիւն. Մէարիֆին քով կամ Մէարիֆէն վեր կը կազմուի ուրեմն Կայսերական յատուկ Յանձնաժողով մը. Այս մարմին, եթէ կայսերական հրահանգները ճշդիւ գործադրուին, պատմական կարեւորութիւն մը պիտի ունենայ Թուրքիոյ համար. Ձրի և պարտաւորիչ կրթութեան մեծագոյն մղում մը տուած պիտի լինի. Կրթութիւնը պարտաւորիչ ընելու կարեւորագոյն պայմանն է ձրի ընել զայն. Շնորհիւ կայսերական հոգածութեան, ամեն քաղաք և մինչև իսկ ամեն գիւղ պիտի ունենայ իւր ձրի Նախակրթարան. Հանրային կրթութեան խարիսխն է Նախակրթարանը. Բարձրագոյն վարժարաններն անտես չառնելով հանդերձ, Վեհ. Սուլթանն իրաւամբ մեծագոյն կարեւորութիւն կուտայ Նախակրթութեան. Ժողովրդեան ամեն դասակարգերուն, ամեն խաւերուն մէջ Նախակրթարանը միայն կրնայ ազդել. Թուրքիոյ մահմետական ժողովրդեան հոծ եւ ստուար միլիոններն իմացականօրէն բարձրացնելու և զօրացնելու հրաշալի գործը Նախակրթութենէն միայն կրնայ ակնկալուիլ. Տէրութեան Ելմտացոյցէն մեծ գումարներ սպառազինութեանց ու զինուորական բարեկարգութեանց յատկացնելով հանդերձ, Վեհ. Սուլթանն Իւր բոլոր անուանի Նախորդներէն աւելի հիմնապէս կ՚ըմբռնէ զԻւր ընդարձակ Տէրութիւն բարոյապէս և իմացականապէս զօրացնելու աւագ կարեւորութիւնն. Որչափ մօտէն դիտենք այս վեհ ձգտում, ո՛րչափ խնամով ուսումնասիրենք այս երեւելի շարժում՝ ա՛յնչափ լաւագոյն է մեզ համար.

Երէկ ալ ծանուցինք թէ Ն. Կ. Վեհափառութիւն, լսելով որ ուրեք ուրեք Մահմետականք օտար վարժարաններ կը ղրկեն իրենց տղայքն, հրամայած է Բարձր. Շէյխ իւլ-Իսլամին որ այդ տղայք անմիջապէս հանուին անտի և ղրկուին օսմանեան վարժարաններ. Կրօնասիրութեան չափ և կրօնասիրութենէ աւելի հայրենասիրութենէ կը բխի սոյն կայսերական հրաման. Մահմետական տղայք, Թուրքիոյ մէջ բացուած օտար վարժարաններու աշակերտելով, շատ չեն փորձուիր կրօն փոխելու. ակներեւ է այս. Բայց կրնան փորձուիլ աշխարհաքաղաքացի գաղափարներ ընդունելու, որք անշուշտ վնասաբեր են Թուրքիացւոյ մը հայրենասիրական տեսակէտով. Եւ երբ Թուրքիոյ նման հզօր Տէրութեան մը իմաստուն և հզօր Ինքնակալն այսպէս կը խորհի մահմետական տղայոց օտար վարժարաններ յաճախելուն վրայ, մեզ պէս տկար ազգերու վրայ ո՛րչափ մեծ պարտաւորութիւն մը կայ զգուշանալու օտար և օտարամիտ կրթութենէ. Օտար վարժարաններու մէջ քրիստոնեայ տղայք ո՛չ միայն զգացում և գաղափար, այլ և կրօն և ազգութիւն կրնան փոխել. Օտար վարժարանք անշուշտ աւելի վնասաբեր են հպատակ ազգութեանց քան տիրող մահմետական ժողովրդեան. Թուրքիոյ մէջ հաստատեալ օտար վարժարաններու մասին կարգ մը զգուշական միջոցներ ձեռք առնլով, Օսմ. Կառավարութիւնը կը հետեւի հանրային կրթութեան մասին նոյն ինքնապաշտպանութեան գաղափարին, որ հետքերը կը տեսնենք գրեթէ ամեն Տէրութեանց կրթական օրէնսդրութեան մէջ.

Վեհ. Սուլթանն, Իւր հպատակներ օտար վարժարանաց կարօտ չթողլու համար, ազգաց տնօրէնութիւններ գործադրել կուտայ՝ կրթութիւնը ձրի և պարտաւորիչ ընել տալու գովելի նպատակաւ. Հպատակ ազգութեանց վրայ ևս մեծ պարտաւորութիւն մը կայ ինքնօգնութեան. Օտար վարժարաններուն կարօտ չմնալու միակ իրական միջոցն է անոնց նմաններն — եւ լաւագոյններն իսկ — բանալ. Մեր շաբաթ առուր թուով ընթերցողք անշուշտ տեսան Փարիզի Թան լրագրոյն Կ. Պոլսոյ թղթակցին ընտիր նամակը Ղալաթիոյ Կեդրոնական Վարժարանին վրայ. Պատուարժան թղթակիցն ակներեւ գոհութեամբ հաստատած էր այս վարժարանիս կարճ միջոցի մը մէջ իրագործած յառաջդիմութիւնն. Այս տեսակ հաստատութիւն մը, իւր լուրջ գործունէութեամբ, ամենէն պերճախօս բողոքն է օտար վարժարանաց դէմ. Պէտք է ի բոլոր սրտէ մաղթենք անընդհատ յարատեւութիւն և անվթար զարգացում Ազգ. Կեդր. Վարժարանին, որ սահմանեալ է ազգային շրջանակի մէջ և ազգային ոգւով միջնակարգ կրթութիւն տալու հայ պատանեկութեան. Ազգասիրութիւն ալ պարտինք մաղթել այն հայ ծնողաց որք՝ Կեդր. Վարժարանի անժխտելի յառաջդիմութիւնները տեսնելէ յետոյ՝ տակաւին կը յամառին օտար վարժարաններ ղրկել իրենց տղայք.

* * *

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԱ

Փետր. 12ին քիչ մնաց որ Պ. Թիռառի Նախարարութիւնը տապալէր. Երեսփ. Ժողովը կը վիճաբանէր Ելմտացոյցի վրայ. Թոնքինի համար խնդրըւած վարկը չէրմ վիճաբանութեան մը առիթ տուաւ. Երբ կարգը քուէարկութեան եկաւ, 256ի դէմ 256 քուէներ պահանջեցին վարկին ջնջումը. Ժողովը ճշդիւ կէս առ կէս բաժնուած էր այս խնդրոյ վրայ. Ըստ Ներքին կանոնագրի, այս կը նշանակէր մերժում. Նախարարապետ Պ. Թիռառ փութաց ծանուցանել Ժողովոյն թէ, եթէ այս քուէ կը նշանակէր Թոնքինի պարպում, ադոր պատասխանատուութիւնը չի կրնար ստանձնել Նախարարութիւնն. Իսկ եթէ Ժողովն այս քուէով վարկերուն զեղչումը կը պահանջէ, Նախարարութիւնը կը հաւանի 100էն 1 զեղչել Թոնքինի վարչութեան համար խնդրուած գումարն. Այս թեթեւ զեղչմամբ, Ժողովն առիթ գտաւ նոր քուէարկութիւն մը կատարելու. Այս անգամ, 520 քուէարկուաց վրայ, Նախարարութիւնն ութ ձայնից մեծամասնութիւն դժուար ունեցաւ. Դիտելի է որ քուէարկուաց ո՛չ մին իւր կարծիքը փոխեց Նախարարական յայտարարութենէն յետոյ. 256 հակառակորդ վերստին հակառակ քուէ տուին. Ութ ձայնից մեծամասնութիւնը գոյացաւ նոյն միջոցին դուրսէն եկած երեսփոխաններուն տուած քուէով. Այս քուէարկութենէ հանուելիք հետեւութիւնն այս է թէ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը կը փափաքի Ելմտացոյցի վիճաբանութիւնն աւարտել՝ Նախարարութիւններ տապալելու հաճելի զբաղման վերսկսելէն առաջ, բայց անհամբեր է օր առաջ տապալելու Պ. Թիռառի Նախարարութիւնն, որոյ երկամսեայ կեանքն անքուն կը թողու իւր Նախանձորդներ, զՊ. Ֆլոքէ մանաւանդ, որ բան մը պակաս չի թողուր «Մեծ Նախարարութիւն» մը կազմելու համար, Պ. Թիռառի անկումէն անմիջապէս յետոյ.

ԻՏԱԼԻԱ

Դժբախտութիւնք իրարու կը յաջորդեն յԻտալիա. Մասուայի զօրաբանակէն նպաստաւոր լուր եկած չունի. Ֆրանսայի հետ առեւտրական դաշնագրոյ նորոգումն անկարելի եղաւ. Եւ ահա երկիրն իւր անուանի զաւակներէն մին կը կորուսանէ. Կոմս Քորդի, որ մահը ծանոյց Հեռագիրն, Իտալիոյ կարողագոյն դիւանագիտաց մին էր. Կ. Պոլսոյ բարձրագոյն ընկերութեան մէջ հանրածանօթ էր Կոմս Քորդի իբրեւ նշանաւոր դիւանագէտ և յոյժ բարեհամբոյր ընկերական մարդ. 1823 հոկտ.ին ծնած լինելով ի Փավիա Մօրդարա, վաթսուն և հինգ տարու էր, բայց ծերութեան նշաններ չէր ցուցներ գրեթէ. 1846ին ի Թուրին արտաքին գործոց Նախարարութեան անթոշակ կցորդ եղաւ. 1848ին ծագեցաւ իտալեան Անկախութեան պատերազմն ընդդէմ Աւստրիոյ, և Կոմս Քորդի նոյն տարին իբրեւ կամաւոր մտաւ Վիքդոր Էմմանուէլի հօր՝ Քարլօ Ալպերդօ Թագաւորին բանակին մէջ, յորում հրետաւորաց (թնդանօթաձիգ) տեղակալի աստիճան ստացաւ. 1850ին դիւանագիտական ասպարէզին մէջ թեւակոխեց Բ. կարգի պատուակալ քարտուղարութեամբ, ի դեսպանատան Լոնտոնի. Դիւանագիտական պաշտօնավարութեան այլ և այլ աստիճաններէն անցնելով, Կոմս Քորդի 1864ին Գ. կարգի դեսպան եղաւ ի Ստոքհօլմ. Երեք տարի յետոյ Մատրիտ ղրկուեցաւ Բ. կարգի դեսպանութեամբ. Անտի՝ Հոլլանտա և 1870ին Ուաշինկդըն, (Միացեալ Նահանգք). Անդ Վիքդորիա Թագուհւոյն և Միաց. Նահանգաց Նախագահին կողմէ Իրաւարար կարգեցաւ Ուաշինկդընի Յանձնաժողովին, ի կարգադրութիւն երկուց Տէրութեանց միջեւ առկախ խնդրոց. Այս փափուկ պաշտօն տարի մը տեւեց, և Կոմս Քորդի մեծ ճարտարութիւն ցոյց տուաւ, որոյ ի վարձատրութիւն իտալեան Կառավարութիւնը ղրկեց զնա ի Կ. Պոլիս, մայիս 1875. Յայնժամ սկիզբն էր արեւելեան տագնապին, որ նախաշաւիղ Հէրսէքի ապստամբութիւնն այնչափ ընդարձակութիւն պիտի ստանար քանի մը տարիէն. Իւր ցուցած շրջահայեցութեամբ և նրբամտութեամբ իտալեան դեսպանը շուտով ստացաւ իւր պաշտօնակցաց և օսմ. նախարարաց համարումն և վստահութիւնը. Կ. Պոլսոյ Դեսպանախորհուրդն 1876ին բացուեցաւ ի Գասըմ փաշա, և Կոմս Քորդի եղաւ իտալեան լիազօր. Աստիճանի նոր բարձրացմամբ մը, տարի մը յետոյ Հռոմ կանչուեցաւ, և յոյժ տագնապալի ժամանակի մը մէջ ստանձնեց Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնն (1878 մարտ). Այսդեֆանոսի Դաշնագիրը նոր կնքուած էր, և Ռուսիա կը մերժէր վիճաբանութեան ենթարկել զայն. Ռուսիոյ այս ընթացքն սպառնալից խնդիրներ կը յարուցանէր ի մէջ Անգլիոյ և Աւստրիոյ մի կողմէ և Ռուսիոյ՝ միւս կողմէ. Ի վերջոյ Ռուսիա հաւանեցաւ Եւրոպեան Տէրութեանց հաւանութեան և հաստատման ներկայացնել Թուրքիոյ հետ կնքած Դաշնագիրն, և Կոմս Քորդի գնաց ի Պերլին, իբրեւ իտալեան առաջին լիազօր Վեհաժողովոյն մէջ. Նոյն միջոցին Ծերակոյտի անդամ անուանուած էր. Պերլինի Դաշնագրոյն կնքումէն երեք ամիս յետոյ հրաժարեցաւ արտաքին գործոց Նախարարութենէն. Պերլինի Վեհաժողովին արդիւնքէն դժգոհ մնացին՝ նախ՝ Ռուսիա, որ Այսդեֆանոսի Դաշնագրով ձեռք բերած առաւելութեանց մէկ մեծ մասէն կը զրկուէր, և յետոյ Իտալիա, որ նախանձով կը տեսնէր Կիպրոսին Անգլիոյ ձեռք անցնիլն եւ Թունուզին Ֆրանսայի բաժին մնալը, մինչ Իտալիա ձեռնունայն կը վերադառնար Պերլինէ. Կոմս Քորդի այս պատճառաւ անժողովրդական եղաւ իւր հայրենակցաց [illegible] կանութեան մէջ Աջակողմեանց կը վերաբերէր, եւ իւր կուսակցական հակառակորդք, ոյց պարագլուխն էր Պ. Քրիսպի, Կոմս Քորդիի երեսը կը զարնէին անոր անյաջողակութիւնն. Արտաքին գործոց Նախարարութենէն հրաժարելով, վերադարձաւ ի Կ. Պոլիս. Նախասիրական պաշտօն մ՚էր իրեն համար Կ. Պոլսոյ դեսպանութիւնն, որում կը կապէին զինք ո՛չ միայն Վոսփորի գեղազուարճ ափունքն, այլ և աւելի ներքին պատճառ մը, ընտիր յիշատակներ, մտերմագոյն յարաբերութիւնք. 1880ին Ձէռնակորայի գործոց համար ի Կ. Պոլիս գումարուած Դեսպանախորհրդին մէջ Կոմս Քորդի եղաւ իտալեան պատուիրակ. Նոյն տարին առաջնակարգ դեսպանութեան բարձրացաւ, և 1881ին անդամակցեցաւ Յունաստանի սահմանաց խնդրոյն համար գումարուած Դեսպանախորհրդին, նաև Եգիպտոսի գործոց համար 1882ին գումարուած Դեսպանախորհրդին, որ ընդհատեցաւ Աղեքսանդրիոյ ռմբակոծմամբ Անգլիոյ նաւատորմին կողմէ, և վերջապէս 1885ին Արեւ. Ռումելիի Պուլկարիոյ հետ միացման առթիւ գումարուած Դեսպանախորհրդին. Այս ամեն պաշտօններու մէջ Կոմս Քորդի պահպանեց և առաւել եւս փայլեցուց իտալեան դիւանագիտութեան պայծառ համբաւն. Անգլիացւոց յԵգիպտոս մտնելէն ի վեր, Անգլիոյ և Իտալիոյ յարաբերութիւնք աւելի եւս մտերմացած էին, և Նախարարապետ Պ. Տէբրէդիս 1885 դեկտ.ին Լոնտոնի դեսպանութեան կոչեց զԿոմս Քորդի. Պ. Տէբրէդիս Աջակողմեանց և Ձախակողմեանց միջեւ գրեթէ չէզոք դիրք մ՚ունէր, և երկուց կուսակցութեանց ալ նշանաւորագոյն մարդիկը կը գործածէր, թէեւ առաւելապէս Աջակողմեանց կը յարէր. Վերջին ժամանակներս սակայն Ձախակողմեանք երկրին մէջ զօրացած էին, եւ երբ Պ. Տէբրէդիս մեռաւ, Ումպէրդօ Թագաւորը տեսաւ թէ ժամանակն եկած էր իշխանութիւնը բոլորովին Ձախակողմեանց յանձնելու. Պ. Քրիսպի ուրեմն ստանձնեց Նախարարապետութիւնն և արտաքին գործոց Նախարարութիւնը. Պ. Քրիսպի չէր հաւանէր Քորդի Կոմսին դիւանագիտութեան, և ի մասնաւորի անոր երեսը կը զարնէր Սուէզի ջրանցքին վերաբերեալ անգլօ-ֆրանսական բանակցութեանց Իտալիան մասնակից ընելու չյաջողիլն. Այս դժտութեանց պատճառաւ, Կոմս Քորդի գրեթէ անպատուաբեր եղանակաւ մը պաշտօնանկ եղաւ Լոնտոնի դեսպանութենէն, և ցորչափ իշխանութեան վրայ մնար Պ. Քրիսպի, Կ. Պոլսոյ իտալեան Նախկին դեսպանը չէր կրնար յուսալ նոր պաշտօն. Անկէ ի վեր առանձնացեալ կ՚ապրէր յԻտալիա իւր ագարակին մէջ, ուր մեռաւ ամուրի.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզի լրագիրք սա դէպքը կը յիշեն իբրեւ խաղաղական նշան. — Ֆրանսա- [illegible] մանք, առաջիկայ գարնան պատերազմ մը գուշակելով, մեծաւ փութաջանութեամբ յառաջ կը մղէին դեռատի ձիերուն և նորավարժ ձիաւորներուն մարզանքն. Իսկ պատերազմական Նախարարութիւնն յունուար 25 թուակիր մտերմական շրջաբերականով մը կը հրաւիրէ հրամատարներն որ չաճապարեն, այլ ճշդիւ հետեւին 1887 հոկտեմբեր 8ի շրջաբերականաւ տրուած խմաստուն հրահանգներուն ի մասին հեծելազօրաց կրթութեան. Նախարարն այս մասին աճապարանքը վնասաբեր կը համարի ձիաւոր զօրաց հիմնաւոր կրթութեան.

— Պ. Ֆլուռէնս, արտաքին գործոց Նախարարն, Հօդ-Ալբի Նահանգին մէջ բանախօսութիւններ կ՚արտասանէ իբրեւ ընտրելի երեսփոխանութեան. Պրեանսոնի քաղաքապետը շնորհաւորեց զՊ. Ֆլուռէնս իւր դիւանագիտական յաջողութեանց համար. Նախարարը պատասխանեց թէ այս յաջողութեանց պատիւը կը վերաբերի բովանդակ երկրին. «Ազգին հայրենասիրութեան և ազատական հաստատութեանց նկատմամբ տածած սիրոյն շնորհիւ յաջող պիտի հանդիսանայ Ֆրանսա նա՛եւ երբ յարձակում մը կրէ իւր սահմանաց վրայ».

— Պ. Ֆլոքէ, Երեսփ. Ժողովոյ Նախագահը, փետր. 13ին հացկերոյթ տուաւ ի պատիւ Հանրապետութեան Նախագահին և դեսպանական մարմնոյն. Պ. Քառնօ բազմած էր հանդէպ Պ. Ֆլոքէի, որ աջակողմը բազմած էր Տիկին Քառնօ և ձախ կողմը՝ Կոմսուհի Հօյօս և ռուս դեսպան Պարոն Մորընհայմ. Խօսակցութիւնն յոյժ ոգեւորեալ էր, և ռուս դեսպանին հետ յարաբերութիւնք յոյժ սիրալիր եղան. Հացկերոյթէն յետոյ շքեղ երեկոյթ մը տեղի ունեցաւ.

— Պոնաբարդեան նշանաւոր հրապարակագիր Պ. Բօլ տը Քասանեաք իւր լրագրով (Օտօրիտէ) կը հրաւիրէ զՆափոլէոն Իշխան հրամայել իւր որդւոյն՝ Լուի Իշխանին՝ որ հրաժարի իտալեան բանակէն, քանի որ այս բանակ Ֆրանսայի դէմ կազմակերպուած է յայտնապէս, և այլուր փոխադրէ իւր սուր, որպէս զի ֆրանսացի Իշխանի մը սուրը Ֆրանսայի սրտին դէմ ուղղուած չլինի.

— Ուաշինկդընէ կը հեռագրուի թէ Քանատայի ձկնորսական խնդրով զբաղեալ անգլօ-ամերիկեան յանձնաժողովը վերջապէս գործնական լուծման մը յանգած է փոխադարձ զիջմամբք, եւ Պ. Չէմպըրլէյն, Մեծին Բրիտանիոյ Ներկայացուցիչը, Լոնտոն կը վերադառնայ.

—)(24)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՕՊԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Անտարակոյս Տիկին Նուազէի տունն երթալու համար խնամ տարած էր իւր արդուզարդին, ուստի Բօլ հօրեղբայրն խիստ մտածեց թէ հարկ էր ժամ առաջ տիրել վիպասէր այրւոյն գաղափարաց: Մինչեւ իսկ նշմարեց թէ է՞ր երիտասարդն հաճոյ երեւցած էր Սիմօնէի, վասն զի ո՛չ միայն սիրուն տղայ մ՚էր, այլ միանգամայն ազնուական կերպարան մ՚ունէր:

—Պարոն, ըսաւ Բօլ, եղբօրս կնոջմէն տեղեկացայ թէ արդէն ընդունած էր ձեր այցելութիւնը:

—Տիկին Նուազէ բարեհաճած է արտօնել զիս որ իւր տունն երթամ, պատասխանեց Պ. Պօդրէյիս աշխուժիւ:

—Եւ փութացիք օգուտ քաղել այդ արտօնութենէն. Մինչեւ իսկ ծաղիկներ տարած էք նմա: Զարմանալի հաճոյակատար էք եւ կը ցաւիմ որ անդ ներկայ չէի ձեզ շնորհակալութիւն յայտնելու համար... որպէս պատշաճ էր... այս հոգածութեան համար:

Երիտասարդն զգաց թէ ի՛նչ հեգնական իմաստ կը պարունակէր այս «որպէս պատշաճ էր» խօսքն, վասն զի ամպ մ՚անցաւ իւր դիմաց վրայէն եւ խոնարհեցաւ քաղաքավար եղանակաւ մը:

Նուազէ յարեց:

—Այդ առիթէն դուցէ օգուտ քաղէի յայտնելու համար ձեզ թէ ի՛նչ կը խորհիմ կացութեան մը վրայ զոր դիպուածն ստեղծեց, բայց կրնամ նոյն բանն այժմ եւս ընել: Մանաւանդ որ աւելի համարձակ կերպիւ կրնամ խօսիլ աստ:

—Մտիկ կ՚ընեմ ձեզ, Պարոն, ըսաւ Պօդրէյիս պատկառոտ ձայնով մը:

—Անշուշտ կ՚ըմբռնէք թէ դիպուածական յարաբերութիւնները մշակելէ առաջ, ձեր եւ իմ միջեւ բացատրութիւն մը անհրաժեշտ է: Գիտէք թէ Օր. Նուազէի հօրեղբայրն եմ ես եւ հօր մը չափ գորով կը տածեմ եղբօրդստերս նկատմամբ: Օրինական իշխանութիւն մը չունիմ նորա վրայ, քանի որ մայրը ողջ է, բայց երբ խնդիրն այն տեսակ խնդրոյ մը վրայ կը կայանայ որ նորա անձին կը վերաբերի, իմ ձայնս ալ կշիռ ունի, ինչպէս ներկայ պարագային մէջ: Չեմ ուրանար թէ նորա կեանքը փրկեցիք եւ այս բանին համար յոյժ երախտապարտ ենք ձեզ: Նաև Է ուրեմն որ իրեն տեսութեան երթաք եւ լաւ ընդունելութիւն ընէ ձեզ: Մինչեւ ո՞ր աստիճան... այս կէտը ճշդելու է... իբր բարեկամ, ցորքան ուզէք, բայց իբր բարեկամ միայն:

—Իմ փափագս ալ այդ է... եւ եթէ այդ արտօնութիւնը շնորհէք ինձ, ըստ բաւականին վարձատրուած պիտի լինիմ:

—Աւելի լա՛ւ, վասն զի եղբօրդստերս նշանուած է Պ. Լէոնս Ֆօռդէլի զոր տեսաք այս գիշեր եւ վեց շաբաթէն պիտի ամուսնանայ նորա հետ... հարկ էր որ այս կէտը գիտնայիք:

—Գիտեմ, Պարոն, եւ կը մաղթեմ որ այդ ամուսնութեամբ Օր. Նուազէ վայելէ ամեն այն բարեբաստութիւններն որոց արժանի է:

—Ա՛հ, ըսաւ Բօլ հօրեղբայրը, սակաւ ինչ զարմացած այս յայտարարութենէն: Ուրեմն եղբօրդստերս ձեռքը խնդրելու թեկնածու չէ՞ք:

—Այդքան համարձակութիւն չ՚ունիմ, պատասխանեց Պ. Պօդրէյիս ժպտելով, եւ կը խնդրեմ որ հաւատաք թէ չպիտի փորձեմ բնաւ չարաչար գործածել առաւելութիւն մը զոր կը պարտիմ իմ բաղդաւոր աստղիս որ երէկ իրիկուն Օբէրա-Գոմիք առաջնորդեց զիս: Ներեցէք ինձ սակայն յաւելուլ թէ դառն է ինձ հրաժարիլ այնպիսի յարաբերութիւններէ որոց մեծ յարգ կ՚ընծայեմ... եւ որոց յուսամ թէ անարժան չեղայ, քանի որ մեծ սիրայօժարութիւն ունեցայ զայնս հաստատելու համար:

Այս խօսքերն արտասանուեցան այնքան պարզութեամբ, որ հօրեղբայրն այլ եւս տարակոյս չ՚ունեցաւ Պ. Պօդրէյիսի անկեղծութեան վրայ, եւ անմիջապէս փոխելով իւր խօսից շեշտը.

—Կեցցէ՛ս ուրեմն, գոչեց, քանի որ այսպէս է, Ֆօռդէլ ինքն իսկ բարեբաղդ պիտի լինի զձեզ տեսնելով եւ խորհուրդ կուտամ ձեզ իրեն այցելութեան երթալ մօտ օրերս... գէթ ցոյց տալու համար թէ իւր նշանածը ձեռքէն առնուլ չէք խորհիր... եղբօրդստերս համար դժուարին է այսպիսի բան մը, սակայն եղբօրս կնոջ համար՝ որ ամեն ինչ ծայրայեղութեան կը տանի...

—Յօժարակամ կուտայի այդ այցելութիւնն, եթէ չ՚երկնչէի որ գէշ մեկնութեան մ՚առիթ կ՚ընծայէ այն:

—Իրաւունք ունիք: Այս տեսակ ընթացք մը գուցէ անպատեհութիւններ ունենայ... եւ արդէն, յառաջիկայ կիրակի առիթ պիտի ունենաք բացորոշապէս յայտնելու ձեր միտքը, քանի որ ամենքս ալ Տիկին Նուազէի տունը պիտի ընթրենք:

—Պ. Ֆօռդէ՞լն ալ:

—Այո՛: Ես պահանջեցի որ ինքն ալ ներկայ գտնուի եւ աղէկ ըրի, քանի որ որոշած էք վերջ տալ ձախող կացութեան մը:

Եւ այժմ, Պարոն, որ ապահովուեցայ... ըսել կ՚ուզեմ, այժմ որ համաձայն ենք, կրնամ առանց թաքուն նպատակ մ՚ունենալու՝ իմ ծառայութիւններս ձեր տրամադրութեան ներքեւ դնել: Նոյն բանն արդէն իսկ ըսի ձեզ այս գիշեր, երբ տուն բերիք սիրեցեալ եղբօրդուստրս, բայց այդ պահուն անծանօթ մ՚էիք ինձ համար... եւ ճշմարիտը խոստովանի՞մ... կատարեալ վստահութիւն չէիք ներշնչեր ինձ:

—Կը հասկնամ, ըսաւ երիտասարդը զուարթութեամբ: Գողի մը կերպարանն ունէի, եւ իմ արկածներս զորս պատմեցի ձեզ որպէս զի վիճակիս տեղեկանաք, անշուշտ այնքան տարօրինակ երեւցան ձեզ, որ բաղդախնդիր մը կարծեցիք զիս:

—Աղէկ գուշակեր էք եւ ձեր ներողամտութիւնը կը հայցեմ: Մինչեւ իսկ պէտք է յայտնեմ նաև թէ Կրանտ-Օդէլ գնացի ստուգելու համար թէ արդարեւ անդ կը բնակիք:

—Եւ ձեզ պատասխանեցին թէ երէկ հասած էի անդ:

—Երէկ կամ այս առաւօտ, փոյթ չէ: Սակայն, քանի որ զիրար տեսնելու սահմանուած ենք՝ ներեցէք ինձ խնդրել ձենէ որ հաճիք ամբողջացնել այն տեղեկութիւնները զորս տուիք ձեր անձին վրայ... այն վրկանքէն յետոյ որ այնքա՛ն պատուաբեր է ձեզ: Այսօր արդէն քանի մը խօսք ըսած էք եղբօրս այրւոյն՝ ձեր կացութեան վրայ...

—Պատասխանելու համար իր ինձ ուղղած մի քանի հարցմանցը:

—Անշո՛ւշտ: Տիկին Նուազէ ըսաւ ինձ թէ Մորիս կղզւոյն մէջ ձեր մէկ հօրեղբայրը ժառանգութիւն մը թողած է եղեր ձեզ:

—Ո՛չ... մօրս մէկ հօրեղբօրորդին:

—Որ կ՚երեւի թէ մեծարժէք կալուածներ թողած է...

—Զորս ժամ առաջ պիտի վաճառեմ, վասն զի մտադիր եմ բնակութիւնս վերջնապէս հաստատել ի Բարիզ:

—Ուր բնակած էք ժամանակաւ:

—Անցողակի:

—Եւ ուր ազգական չունիք, կարծեմ:

—Ո՛չ ազգական... եւ բնականաբար ո՛չ ալ բարեկամ:

—Ուրեմն ձեր ընտանիքն օտար երկի՞ր կը բնակին:

—Ընտանիք չունիմ: Տասն երկու տարեկան հասակէս որբ մնացած եմ: Անգլիոյ մէջ մեծցուցած են զիս հօրաքոյր մը քով զոր կորուսի մի քանի տարի առաջ: Նորա մահուանէն ի վեր կը ճամբորդեմ անընդհատ:

—Բայց դուք Ֆրանսացի՞ էք:

—Այո՛, Ֆրանսացի եմ սերնդեամբ, ծննդեամբ եւ սրտով: Ա՞յս են ձեր փափագա՛ծ տեղեկութիւններն:

—Յոյժ պատեհ կերպիւ կը յիշեցունէք ինձ թէ չարաչար կը գործածեմ այն արտօնութիւնը զոր շնորհեցիք ինձ զձեզ հարցաքննելու համար... եւ եթէ չարունակէի այսպէս, ոստիկանութեան ծպտեալ պաշտօնեայ մը պիտի կարծէիք զիս: Ա՛հ բաւական է ուրեմն: Քիչ մ՚ալ խօսինք այն արկածին վրայ որ միացուց զմեզ... այնպիսի դիպուածաւ մը որ Բարիզի մէջ միայն կրնայ պատահիլ եւ որուն նմաններն հազուագիւտ չեն աստ... օրինակի համար մեր հանդիպումը Դիակնարանին մէջ: Ես անդ գնացած էի տեղեկութիւն հարցունելու համար մէկուն վրայ որ երէկ այդ աղէտալի ներկայացման գնացած էր եւ աներեւոյթ եղած է:

—Ես եւս միեւնոյն պատճառաւ անդ եկած էի:

—Իրա՞ւ կ՚ըսէք: Կը կարծէի որ ոչ ոք կը ճանչնաք ի Բարիզ:

—Իրաւունք ունիք, պատասխանեց Պ. Պօդրէյիս կարմրելով: Բայց առանձին գնացած չէի ի թատրոն: Մօրիս կղզիէն զիս Ֆրանսա բերող շոգենաւուն մէջ ուղեւոր մը Մարսիլիայէն ինձ հետ միեւնոյն կառախումբը նստաւ: Միասին Բարիզ հասանք և Օբէրա-Գոմիք երթալու աղէտալի գաղափարն ինք յղացաւ:

(Շարունակելի)

—Երկուշաբթի Օտեսայի ճամբով առնուած եւրոպեան տեղեկութիւնք նոր երեւոյթ մը կուտան իտալեւհաբեշեան խնդրոյն։ Հռոմի կառավարութիւնը պաշտօնական ծանուցմամբ մը կը հերքէ այն լուր թէ իտալեան զօրքերն անմիջապէս պիտի վերադառնան Մասուայէ։ Միւս կողմէ, կը հեռագրուի Մասուայէ թէ մինչեւ Տօկալի՝ իրենց բանակետղն՝ Իտալացիք երկաթուղի մը շինած և կառախումբեր բանեցնել սկսած են, ի դիւրութիւն զինուորական փոխադրութեանց։

—Մորնինկ Փօսթ իւր փետր. 18 թուով հերքում կուտայ անգլեւֆրանսական նիզակակցութեան մը մօտալուտ կնքման զրոյցին։ Արդէն այս տեսակ լուր մը ինքնին կարի անհաւանական է, որպէս անցեալ օր կը բացատրէինք յօդուածով մը։

—Լոնտոնէ և Բեդերսպուրկէ հեռագրուած նորագոյն տեղեկութիւնք շատ հաւանական կը ցուցնեն պուլկարական խնդրոյն վրայ բանակցութեանց վերսկսումն ի մէջ Մեծ Տէրութեանց։ Ռուսիոյ մայրաքաղաքէն կը հեռագրուի մինչեւ իսկ [illegible] ռուս կառավարութիւնը պուլկարական խնդրոյն վրայ բանակցութեանց սկսած է։

—Սթանտարտ իւր փետր. 16 թուով Վիէննայէ հեռագիր մը կը հրատարակէ, որուն նայելով աւստրեւմաճառ կառավարութիւնն այնչափ մտահոգ է գործոց ընդհանուր երեւոյթէն որ ռուսական սպառազինութեանց դիմադրելու համար պաշտպանողական նոր միջոցներ ձեռք առնուլ անհրաժեշտ կը համարի։

—Ռաս Ալուլա, Հաբէշաց սպարապետն, հասեր է Ասմարա, աւելի մօտ իտալեան բանակետղին։ Իսկ Յովհան Թագաւոր կը մնայ հաբէշական գլխաւոր բանակին հետ Աստովա։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Մակար Կաթողիկոսն օրհնութեան կոնդակ մ՚ուղղած է Նորընտիր Քաղաքական Ժողովոյ անդամոց։ Հայրապետական կոնդակն երէկ ի Պատրիարքարան հասած լինելով, ընթերցումը պիտի լինի Քաղաքական Ժողովոյ այս աւուր նստին մէջ։

Ցայտնի է թէ Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրը ժամանակէ մ՚ի վեր կը շարունակէ իրենց հայրենիքները ղրկել մայրաքաղաքս գտնուող և նոր եկող պանդուխտ քահանաներն։ Այս անգամ երկու պանդուխտ քահանայք եւս հասած լինելով ի Կ. Պոլիս, Ն. Գերապատուութիւնն առժամեայ կերպիւ Ազգ. հիւանդանոց ղրկեց զանոնք եւ մէկ քանի օրէն իրենց հայրենիքը պիտի վերադարձնէ։

Ռուսսքի Քուրիէր կը ծանուցանէ թէ շնորհիւ Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանի տնօրէն Պ. Քանանեանցի, ճեմարանի սրահին մէջ յայսմհետէ արաբերէնի, պարսկերէնի, թուրքերէնի, հայերէնի եւ վրացերէնի դասախօսութիւնք պիտի լինին փափաքողաց։ Մոսկուայի զինուորական շրջանակի սպաներէն եւ վաճառականներէն շատեր փափաք յայտնած են ստորագրուելու։ Իւրաքանչիւր լեզուի համար վեցամսեայ դասախօսութեան գինն է 5 րուբլի։

Կրօնական Ժողովը նկատելով որ Վանցի Տ. Միքայէլ քահանայն, որ ասկից առաջ Կէտիկ Փաշայի մէջ գայթակղելի վարմանց մէջ գտնուած լինելով Մայր եկեղեցին դրուած էր, այս անգամ միեւնոյն ընթացքը բռնած է ի Գումգաբու, յանձնարարեց Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր որ այդ քահանայն իւր հայրենիքը ղրկէ։

Երէկի Սէրվէթի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Հաբէշաստանի կից Շոա երկրի թագաւորն Մէնէլիք, որ ընդ իշխանութեամբ Հաբէշայ թագաւորին, իւր երկիրն գնացող Միքայէլեան (*) անուն վաճառականին միջոցաւ 2600 ֆրանքի արժողութեամբ ոսկի ձոյլեր նուիրած է Աղեքսանդրիոյ Հայոց Ուսումնասիրաց ընկերութեան։ Մէնէլիք թագաւորն ինքնագիր նամակ մ՚ալ ուղղելով այդ ընկերութեան, յանձնարարեր է որ ամեն ջանք չխնայելով առաջ տանին կրթութեան գործը։

«Նոյն ընկերութիւնը շքեղ հացկերոյթ մը տուեր է ի պատիւ Պ. Միքայէլեանի։»

Ծանուցինք երէկ թէ Գատը գիւղի ազգայնոց մէջ 1000 ղրուշ հանգանակուած էր ի նպաստ Օրտուցի գաղթականաց։ Այդ գումարէն 400 ղրուշն յանձնուեր է Օրտուցի գաղթականաց, իսկ մնացեալ մասը ծախսուեր է նոցա փոխադրութեան ի Նիկոմիդիա, կէս գնով, և նոցա կերակրման։

Կարինէն կը հաղորդեն մեզ Սանասարեան վարժարանի ուսուցիչներէն Սողիկեան Սարգիս էֆէնտիի նշանախօսութիւնն ընդ Օր. Սաթինիկ Մ. Պալլարեան, որ իւր ուսումն ստացած է մայրաքաղաքիս մէջ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Խասգիւղի Աղքատաց Խնամակալութիւնն՝ ի նպաստ իւր խնամոց յանձնուած բազմաթիւ կարօտելոց՝ թատերական երեկոյթ մը կազմակերպած է որ տեղի պիտի ունենայ վաղը՝ հինգշաբթի գիշեր, գիւղին թատրոնին մէջ, յԷնի Մահալլէ։

Ներկայացուելիք խաղն է ՆԵՐԿՈՒ ՑԻՍՆԱՊԵՏՔ, թատերախաղ 3 արարուածով և ՓՈՒՆՋԻՆԵԼԼԱ, կատակերգութիւն 2 արարուածով։ Գլխաւոր դերակատարք են՝ Պ. Պ. Սիսակ, Մաղաքեան, Զաքիրատճեան, Տիկին Զ. Հէքիմեան, ևն։

Խնամակալութիւնն յոյս մեծ ունի որ թաղին ազգայինք պիտի հաճին իրենց ներկայութեամբ պատուել սոյն երեկոյթն ի նպաստ և ի մխիթարութիւն բազմակարօտ աղքատաց Խասգիւղի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ

Կրէտէի Ռէթիմօ գաւառի կառավարիչ անուանեցաւ Գանտիայի կառավարիչ Եսաատ պէյ և նմա յաջորդեց Ռէթիմօյի կառավարիչ Պէհճէթ փաշա։

Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին Գալինիայի Նախնական դատարանի Նախագահ անուանեցաւ Վանայ նախկին առաջին հարցաքննիչ դատաւոր Յուլիոսի էֆէնտի։

Եանեայի կեդրոնական Նախնական դատարանի Նախագահ անուանեցաւ իրաւագիտական վարժարանի շրջանաւարտ և Քիոսի առեւտրական դատարանին Նախագահ Բասգալ էֆէնտի։

Սերրդա գաւառի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Պորտուր գաւառի ընդհանուր դատախազի օգնական Հէքմէթ պէյ և նմա յաջորդեց Սերրդայի ընդհանուր դատախազի օգնական Նամըք էֆէնտի։

Հէքեարիի նահանգին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Սղերդի գաւառին ընդհանուր դատախազի օգնական Մէհմէտ Աթա էֆէնտի և նմա յաջորդեց Հէքեարիի ընդհանուր դատախազի օգնական Թահիր էֆէնտի։

Քիւչիւք Չէքմէճէի գայմագամ անուանեցաւ Միլքիյէ վարժարանի շրջանաւարտներէն Մահմուտ պէյ։

———

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Ն. զօրաբանակի 31րդ գնդին Բ. վաշտի բժիշկ հազարապետ Նաում Պետրոս էֆէնտիի։

———

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Օտեսայի օսմանեան դեր-հիւպատոս Հինքեարպէյէնտեան Տիգրան էֆէնտիի։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ առաւօտ Բ. Դուռն երթալէ առաջ անգլիական դեսպանատունն այցելեց և ժամու մը չափ տեսակցեցաւ Սըր Ո. Հուայթի հետ։

———

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ելմտական Նախարար Վսեմ. Մահմուտ փաշա և խորհրդական Վսեմ. Փօրթուգալ Միքայէլ էֆէնտի երէկ Բ. Դուռն երթալով ելմտական ինչ ինչ խնդրոց վրայ պահ մը բանակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կը յիշուի թէ անցեալ շաբթու Կ[illegible] կը ծանուցանէր թէ Պ. Գիրս ծանուցագիր մը պիտի ուղղէ Պերլինի դաշնագիրն ստորագրող Տէրութեանց, անոնց ուշադրութիւնն հրաւիրելու համար խաղաղութեան սպառնացող այն վտանգաց վրայ որք յառաջ կուգան Պուլկարիոյ մէջ տիրող արդի ապօրինաւոր կացութենէն որուն վերջ մը դնելու հարկը կ՚զգացունէր։

Ըստ նորագոյն և մասնաւոր տեղեկութեանց Մոնիթէօրի, այս լուր որ ի սկզբան հերքուած էր, հաստատութիւն գտնելու վրայ է։ Մինչեւ իսկ կ՚ըսուի թէ ծանուցագիրն հաղորդուած է տէրութեանց ոմանց և մասնաւորապէս կը պնդէ որ Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող տէրութիւնք համաձայնին մէջերնին՝ յափշտակիչ հռչակելու համար զՖէրտինանտ իշխանն և ստիպելու զնա որ հեռանայ Պուլկարիայէն։ Ուրիշ զրոյցի մը նայելով, Զարին կառավարութիւնը պիտի ջանայ եղեր իւր դեսպանաց միջոցաւ Տէրութեանց տրամադրութիւններն իմանալ։

Ինչ որ ալ լինի ճշմարտութիւնը, գերման կառավարութիւնն՝ որուն կանխաւ իմաց տրուած էր ծանուցագրոյն առաքումը, բացորոշ կերպիւ խոստացեր է Ռուսիոյ՝ իւր աջակցութիւնը նուիրել գերիշխան պետութեան և միւս դաշնիքներուն քով։ Մայրաքաղաքիս գերմանական դեսպան Պ. տը Րատովից ի մօտոյ հրահանգներ պիտի ստանայ եղեր այս մասին։

Անտարակոյս այս զրոյցներու մինչեւ ո՛ր աստիճան ստոյգ լինելը պիտի յայտնուի ի մօտոյ, մանաւանդ որ զանազան նշաններէ կ՚երեւի թէ պուլկարական խնդիրն հետաքրքրաշարժ երեւոյթ մը պիտի ստանայ, կը յարէ Մոնիթէօր։

———

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ

Կայս. հրամանաւ Ադրիանուպոլսոյ նահանգն իւր դրից և կացութեան կարեւորութեան պատճառաւ առաջին կարգի նահանգաց կարգը դասուած է։

———

ԲԱԹԱՆԹԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Թախսիաթը Մալիյէի տնօրէն պիտի անուանուի Ելմտական Նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալի օգնական Սապրի պէյ փոխանակ Մազհար պէյի որ ինչպէս յայտնի է, Բաթանթի Նորակազմ Ժողովոյ Նախագահ կարգուած է։

—Բաթանթի վարչութիւնն առանձինն վարելու համար ընդհանուր վերատեսուչ մը պիտի կարգուի։ Պաշտօնեայք և քարտուղարք պիտի որոշուին Բ. Դրան և Մալիյէի քարտուղարներէն և Միլքիյէ վարժարանի շրջանաւարտներէն։

———

ԿՐԷՏԷ

Կայս. կառավարութիւնը նկատելով որ ժամանակէ մ՚ի վեր Կրէտէի ամեն կողմն ոճրագործութիւնք տեղի կ՚ունենան որք պատճառ կը լինին բողոքանաց, հրաման տուաւ Կրէտէի կուսակալութեան որպէս զի խիստ միջոցներ ձեռք առնլով ձերբակալէ ոճրագործներն և դատաստանի ենթարկէ զանոնք։

Թարիք այս առթիւ ծանուցանելէ յետոյ թէ այդ չարագործներէ ոմանք Յունաստան կը փախչին և անդ զերծ կը մնան ամեն պատիժներէ, պէտք կը զգայ հարկ եղած զեկուցումներն ընել հելլենական կառավարութեան՝ որպէս զի այդ կարգի չարագործք իբրեւ պարզ ոճրագործ կա՛մ բանտարկէ եւ կա՛մ Կրէտէ վերադարձնէ այն սովորութեան համաձայն որ կը գործադրուի ամեն երկրի մէջ։

———

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ԶՄԻՒՌՆԻԱ

Իզմիրի լրագիրք հետեւեալ դէպքը կը պատմեն փետր. 6/18 թուով.

«Քաղաքիս հարուստ վաճառականաց մին կինը, Տիկին Պ . . .՝ իւր քրոջ և եղբօր ընկերակցութեամբ շրջագայութիւն մ՚ընելէ յետոյ, Բարատիչօի կայարանը կերթար ժամ 6ին կառախումբով Իզմիր վերադառնալու համար, երբ գիւղացիի հագուստով չորս անձինք դէմն ելան։ Եւ առանց ժամանակ թողլու որ Տիկին Պ . . . ձայն հանէ, յափշտակեցին զայն և իրենցմէ մին ուսոյը վրայ առնլով, սկսաւ սուրարշաւ վազել դէպ ի բլուրն և ընկերներն հետեւեցան նմա։ Կայարանապետն և առեւանգեալ կնոջ եղբայրը փորձեցին յափշտակիչներն հալածել, սակայն չը յաջողեցան գտնել անոնց հետքը։ Տեղական իշխանութիւնք իրողութիւնն իմանալով բազմաթիւ ոստիկաններ ճամբայ հանեցին չարագործաց ետեւէն, բայց սոքա ևս ձեռնունայն ետ դարձան։

«Առեւանգեալ կինն երէկ առաւօտ Բարատիչօի կայարանը վերադարձաւ առանձինն, պարտասեալ և ուժաթափ, վասն զի ժամերով ճանբայ քալած էր։ Առեւանգողք յափշտակեր էին իւր վրայ գտնուած արժէքաւոր զարդերն և ճանբան հարցաքննած էին զնա թէ իւր ամուսինն ի՛նչ արհեստով կը պարապի, հարուստ է, ևն։ Ոստիկանաց և երկաթուղւոյ պաշտօնէից հալածանքը նկատելով, չարագործք բլրոյն վրայ կիսանուաղ վիճակի մէջ թողած էին հեգ կինն և իրենք մօտակայ գիւղ մը փախած էին։»

———

ՎԱՌՆԱՅԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Աւստրիական Նաւակայանն հետեւեալ հեռագիրը կը հաղորդէ մեզ այս առաւօտ.

ՌՈՒՍՃՈՒՔ, 9/21 փետր.

Դանուբի անցքը դժուարացած լինելով, Սուրհանդակը չէ կրցած անցնիլ երէկ. այսօր պիտի անցնի։

———

ՕՏԱՐ ՀՊԱՏԱԿՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Բ. Դուռը նկատելով որ այլ եւ այլ տեղեր օտարահպատակաց հպատակութեան խնդիրը քննելու առթիւ յաճախ դժուարութիւնք կը ծագին, ծանոյց բոլոր նահանգաց կուսակալներուն, որ երբ այդ կարգի խնդիր մը ծագի, իրենց նախագահութեամբ եւ կուսակալութեանց թարգմաններու ու այլ պաշտօնէից անդամակցութեամբ յանձնաժողով մը կազմեն եւ ո և անձի կողմէ օտարահպատակութեան մասին եղած առարկութիւնները քննեն, Եթէ օրինական գրութիւններով հաստատուի, վաւերացնեն ու տեղեկագրեն Բ. Դրան, իսկ հակառակ պարագայի մէջ մերժեն այդ մասը եղած առարկութիւնները։

Թարիք թուելով այս առթիւ գաւառաց մէջ ծագած անտեղութիւնները, մանաւանդ ի Սուրիա, ի Զմիւռնիա եւ Արշիպեղագոսի կղզեաց մէջ ուր հելլենացի հպատակք կը նկրտին զերծ մնալ տուրքէ եւ օրինաց տրամադրութիւններէն, յատկապէս կը խնդրէ որ Բ. Դրան վերագրեալ որոշումը գործադրուի ամեն ժամանակ, որպէս զի, կ՚ըսէ, գոնէ մինչեւ որ «Գափիթիւլասիոն կոչուած այդ վատթար պայմանագրութիւնները» մէջտեղէ վերնան, օտար հպատակութեանց խնդիրը կարգադրուի օրինաց սահմանին մէջ։

———

ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՕՐԿԱԾԸ

Զ. Շրջանակի թաղապետութիւնն հետեւեալ պաշտօնական Ազդն ուղղած է Բերայի և Ղալաթիոյ Ֆրանսերէն լրագրաց.

Այն ցաւալի արկածը զոր կիւրակէ գիշերուան փոթորիկն յառաջ բերաւ Թատրոնի փողոցին մէջ եւ որ այնքան բուռն յուզում պատճառեց Բերայի հասարակութեան, սխալ կերպիւ ծանուցուած էր լրագրաց ոմանց կողմէ որք միթէ չէին ըներ բնաւ կանխաւ տեղեկութիւն առնուլ, պաշտօնական մարմնոց պատասխանատուութիւնը խնդրոյ առարկայ ընելէ առաջ։ Կատարուած քննութենէն հաստատուած է թէ, այդ ցաւալի արկածը՝ որուն զոհ գնացած են երկու անմեղներ եւ որ համայն Բերայի ցաւակցութիւնն հրաւիրեց, յառաջ եկած չէ Հայոց եկեղեցւոյն կալուածոց միոյն վարձակալ Պ. Ֆիէժէնվալտի խանութին վրայ պատի մը կործանումէն։ Արդ վարձակալն, յանդէտս թաղապետութեան, սենեակ մը շինած էր խարխուլ հիման վրայ և որ յանկարծ կործանեցաւ փոթորկին սաստկութենէն, իւր փլատակաց ներքեւ ծածկելով երկու տարաբաղդ էակներ որոց եղերական վախճանը բազմաթիւ մայրեր յարտասուս շարժած է։

Այս պաշտօնական զեկոյց կը համապատասխանէ այն տեղեկութեանց զորս հրատարակած էինք երկուշաբթի աւուր թուով յիշեալ արկածին առթիւ, և հերքելով այն զրոյց թէ Բերայի Երրորդութեան եկեղեցւոյն կամ կալուածոց միոյն պատը փլած լինի։

———

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂՔ

Սուլթանիյէ և Միլքիյէ վարժարանաց ուսանողներէ ոմանք Գերմանիա պիտի ղրկուին երկրագործութիւն ուսանելու։ Սոյն որոշման համաձայն, այդ աշակերտներն ընտրելու համար Կրթական Վսեմ. Նախարարն երէկ իւր ներկայութեան կոչեց յիշեալ վարժարանաց ուսումնաւարտներն և անձամբ հարցաքննեց ֆրանսերէնի մէջ նոցա ունեցած հմտութեան աստիճանը։ Ն. Վսեմութեան մասնաւոր գովեստին արժանացան Սուլթանիյէի աշակերտներէն Թէվֆիգ և Ճէլալէտտին պէյերն որք փայլուն քննութիւն մը տուին։

Գերմանիա ղրկուելիք աշակերտաց թիւը պիտի լինի տասն-երկու, որոց չորսը Միլքիյէէն, վեցը Սուլթանիյէէն և երկուքը քաղաքային բժշկական վարժարանէն։

Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դուռն օրինական ծրագիր մը պատրաստած էր որ կը վերաբերէր որբերու սնտուկին գործառնութիւնքն աւելի կանոնաւորելու և ապահովելու խնդրոյն։ Արդ, Նախարարաց Խորհուրդը քննած լինելով այդ ծրագիրը, տեղեկագիր մը պատրաստած և մատուցած է Վեհ. Սուլթանին։

—Հագիգաթ կը հերքէ երէկ գիշեր Բերայի մէջ շրջած զրոյց մը, իբր թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը մեռեր է։ Այս տեսակ լուր մը, եթէ ստոյգ լինէր, բնականաբար հեռագրական գործակալութիւնք կը հաղորդէին մինչեւ այս առաւօտ։

—Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ այն քէօշկն, ուր կը բնակի բժշկապետ Մավրոյէնի փաշա, Եըլտըզի պալատան հանդէպ, ընդարձակուի և զարդարուի։

—Վերջին յունուար ամսոյն մէջ ծխախոտի Րէժիի վաճառմանց գումարը կը հանի 126,000 օսմ. ոսկւոյ, մինչդեռ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսոյ հասոյթից գումարն էր 103.000 ոսկի։

Վերջին տասն-մէկ ամսոց վաճառմունք միջին հաշուով 125,000 ոսկւոյ առաւելութիւն մը ցոյց կուտան։

—Ֆէնէրի Պատրիարքարանի Սինոդն իւր երկուշաբթի աւուր նստին մէջ Հերէկլէի մետրապոլիտ ընտրեց զՏ. Կերմանոս, մետրապոլիտն Հռոտոսի, վախճանեալ Տ. Ղրիգորիոսի տեղ։

—Աւստրիական դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Մանէկա երէկ արձակուրդով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս։

—Վեհ. Սուլթանը գնահատելով օսմ. բանակի տեղակալ-գնդապետ Պարոն Թուսիմէն տը Մանուաքի ծառայութիւնները, գնդապետի աստիճան շնորհած է նմա։

—Սոֆիայի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Կապրովոյի համալսարանին մէջ ուսանողական յեղափոխութիւն մը ծագեր է և քանի մը հրաժարեալ կառավարիչներու դրդմամբ՝ ուսանողք ապստամբեր են չորս ուսուցչաց դէմ որոնց հրաժարումը կը պահանջեն։ Քաղաքապետն ևս, ուսանողաց դրդման հետեւելով, ժողովրդական միթինկ մը գումարեր է յորում որոշուեր է որ ուսանողք՝ վայելելով քաղաքացւոյ մը բոլոր իրաւունքներն, ազատ լինին իրենք ընտրելու իրենց ուսուցիչները։

—Կը յիշուի թէ Սելանիկի շրջակայից մէջ Կիրիտլի Մուսթաֆա փաշայի թոռներէն Պէսիմ պէյ աւազակաց ձեռքն ինկած եւ սպաննուած էր։ Աւազակներէ Եորկի եւ Նիքօլի ձերբակալուած լինելով մահուան դատապարտուեր եւ կայս. Իրատէ մը վաւերացուցեր է այդ վճիռն։ Աւազակներէ Եորկի բնական մահուամբ բանտին մէջ արդէն մեռած լինելով մահուան պատիժը միայն Նիքօլիի նկատմամբ գործադրուեր է անցեալ երեքշաբթի օր Սելանիկի Վարտար Գաբուսը կոչուած տեղը։

—Սոֆիայէն կը գրեն տեղական լրագրոյ մը.

Ամսոյս 14/26 ին մեծ պարահանդէս մը պիտի տրուի Սոֆիայի պալատան մէջ, Ֆէրտինանտ իշխանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Պուլկարական ակումբոց մէջ կերպ կերպ զրոյցներ կը շրջին քաղաքական խորհրդոյ մը նկատմամբ որ իշխանին կը վերագրուի և որ ի գործ պիտի դրուի, կ՚ըսուի, այդ առթիւ։ Տակաւին կարելի չէ ըսել թէ ո՛ր աստիճան ստոյգ են այս զրոյցք։

—Հելլենական կառավարութիւնը Ս. Փրկչի պատուանշանի ասպետական աստիճանը նուիրած է առ Պ. Քօնստանդէն Մէգաքսաս, ագարակատէր ի Պաղտատ։

—Ազդ. Պոլսէն կը գրեն թէ Օրթաքէօյի ոստիկանութիւնն իմանալով որ Հօշապճի Հասան անուն աւազակը քաղաք ժամանած է, անոր ապաւինած տունը կը կոխէ։ Չարագործն հրաւիրուելով անձնատուր լինել, հրազէնի հարուածով մը կը պատասխանէ. ոստիկանք ևս հրազէն կը պարպեն և անկենդան գետին կը փռեն զՀօշապճի Հասան։ Սպանեալ աւազակը վերջերս ձերբակալեալ Մութուօղլու Քարա Մուսթաֆայի ընկերներէն էր։

—Երէկ Պոլսոյ Մեծ Շուկային գրան առջեւ երկու ընկերք կռուի բռնուեցան և մին զմիւսը վիրաւորեց դանակով։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով ձերբակալեց վիրաւորողը որ հարցաքննուելով պատասխանեց թէ առջի իրիկունը Պոլսոյ կողմը խանութ մը կողոպտած էին միասին և թէ իւր ընկերը չուզելով այժմ կողոպուտն հաւասարապէս բաժնել, վիրաւորած էր զնա։

—Շաբաթ աւուր թուով պատմած էինք թէ Ռուսահայ վաճառական մը Պ. Սիմոն Բօչարեանց՝ Շուշեցի, զոհ գնացած էր գողութեան մը որոյ հեղինակը ձերբակալուած էին նոյն իսկ Պ. Բօչարեանցի ձեռօք։ Հետեւեալ մանրամասնութիւնք կուգան լրացընել յիշեալ տարօրինակ գողութեան պատմութիւնը։

Պ. Բօչարեանց կուգար Պաքուէն։ Գողցուած դրամն էր 450 րուբլի։ Զոհը ոչ թէ պանդոկի մէջ, այլ Ենիքէօյ Գալըճըրըմ փողոցի մէջ կ՚իյնայ թուլցեալ։ Գողերն արդէն ծանօթ գումարն ու նիւթերն յափշտակելէ ետքը, կը փութան ի փախուստ և վրայ հասնող ոստիկանք կը վերցունեն Պ. Սիմոնը ու կը տանին Ղալաթիոյ Վօյվօտա և հետեւեալ առաւօտ կը տանին ուղեւորն ի պանդոկ։ Մնացեալը ծանօթ է։

Ռուսական հիւպատոսարանը թունաւորման ստուգութիւնը հասկնալու համար, կը խնդրէ Տօքթ. Ռօպէնսօնի վկայագիրը, որ դարմանած էր զՊ. Բօչարեանց թունաւորման երկրորդ օրը։ Յարգոյ բժիշկը կը հաստատէ իւր վկայագրով թէ Պ. Սիմոն ստուգիւ թունաւորուած էր և շատ հաւանականաբար Solanée vireuseով մը։ Ոճրագործները եօթնամեայ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուելու արժանի համարուած են։

Կիրասոնցի Պ. Կարապետ Շէհրիկեան ձերբակալման միջոցին մեծ գործունէութիւն ցոյց տուած է իբրեւ մտերիմ բարեկամ Պ. Բօչարեանցի։

—Այս գիշեր ժամը 3 ½ին Պոլսոյ Տաւուտ փաշայի թաղն հրդեհ ծագելով երեք քարուկիր տուներ այրեցան։

—Շաբաթ գիշերուան հարուածային սաստկաշունչ հովի միջոցին Կէմլէքլիի Բազարքէօյ գիւղախմբի շրջակայ գիւղօրէից մէջ անհամար ձիթենիներ արմատախիլ եղեր են։ Այդ գիւղերու բնակիչք, իսլամ և ոչ-իսլամ, արդէն աղքատ լինելով այժմ բոլորովին թշուառութեան մատնուած են։ Կէմլէքլիի Արմուտլը գիւղին մէջ եւս տասն հազարէ աւելի ձիթենիներ կոտրեր են և հինգ տուներ ու քանի մը պատեր փլեր են առանց մարդու կորուստ պատճառելու։

—Լը Թիւրքի լրագրոյ դեր-տնօրէն Պ. Ջիբոր Լոյտի [illegible] չոգենաւով Եւրոպա ուղեւորեցաւ երէկ, ինչ ինչ գործոց կարգադրութեան համար, և քիչ օրէն պիտի վերադառնայ ի Կ. Պոլիս։

—Ֆրանսական կառավարութիւնն Ակադեմական Պալմայի աստիճան շնորհեր է Կ. Պոլսոյ Յունաց Սիլլօգօսի Նախագահ Քալլիտոտի պէյին, ինչպէս նաեւ Տր. Սէվասթօպուլոյի եւ յիշեալ հաստատութեան հիմնադիրներէն Տր. Վասիլատէսի։

—Արեւ. Ռումէլիի Չիրբան գաւառակի բնակիչք մեծ ուրախութեան մէջ են եղեր, վասն զի Ֆէրտինանտ իշխանն այն կողմերն այցելելուն առթիւ հրամայեր է որ Մարիցա գետին վրայ կամուրջի մը շինութեան ձեռնարկուի յառաջիկայ գարնան։ Այդ կամուրջ, որոյ պէտքն յոյժ զգալի եղած էր, երկաթեայ պիտի լինի եւ հիմերը քարէ։ Շինութեան սկզբնաւորութեան համար 60,000 ֆրանքի վարկ մը տրուած է արդէն։

—Անգլիացի Լորտ Էկմընդ և Տիկին Էկմընդ իրենց Սէ[illegible] զբօսանաւով մայրաքաղաքս հասան երէկ։

—Փիլիպէէն կը գրեն թէ տեղւոյն իտալական հիւպատոսարանն ու Հաւասի գործակալութեան պաշտօնատունը գողեր մտեր են։ Հիւպատոսարանին մէջ արժէքաւոր նիւթերու ծրար մը և կարասիներ ժողված էին, երբ յանկարծ ձայն լսելով, սպասուհէն փախեր են։ Պարտիզպանը գողերէ միոյն օձիքէն բռներ է, բայց սա նորա ձեռքը խածնելով ուժգնապէս, յաջողեր է դուրս ելնել։ Իսկ Հավասի պաշտօնատան մէջ դրամարկղ մը խորտակելով, մէջը գտնուած փոքր գումարն առեր են։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր առաջին ներկայացումն La fille du Tambour Major օբէրա-գօմիքին, յորում Stellaի դերը պիտի կատարէ Տիկին Ալլիս Ռէն և Tambour Majorի դերը Պ. Թօնի Ռէն։ Տիկին Ալլիս Ռէնի վերջընթեր ներկայացումն է այս գիշեր։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՌՈՒՄԱՆԱԶԳԻ ԴԱՏԱՐԱՆՔ

Պուքրէշ, 21 փետր.

Զօրավար Մայգան և գնդապետ Մայգան ձերբակալուեցան զինուորական մատակարարութեան մէջ զեղծաբարութեան ամբաստանութեամբ։

Հռոմ, 21 փետր.

Կը հաւաստեն թէ Ռոպիլանդ կոմսը Լոնտոնի իտալական դեսպան պիտի անուանուի։

Իսմայիլիա, 21 փետրվար

Ցունվար 11էն 20 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 105 և տասնօրեայ հասոյթը 1.850,000 ֆրանք։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 21 փետրվար ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ	102 5/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 13/16
» » » գոցուեցաւ	13 13/16
» » » Ա.	23 1/2
» » » Բ.	14 1/8
» » » Գ.	13 5/8
Օթօման 1871	74 1/4
փոխառութիւն 1877	87 3/4
Պանք Օթօման	10
Ռուսական փոխառ. 1873	91 1/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	101
Տայրա Սանիէ	71 5/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	97
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 436

Վիեննա, 21 փետրվար ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 90
Օսմանեան երկաթուղի	17 70

Բարիզ, 21 փետրվար ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	106 60
» » 3 %	81 95
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 02 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 05
» » » Բ.	14 20
» » » Գ.	14 05
Օսմանեան երկաթուղի	35 62 1/2
» Րէժիի-բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	501 25
Գրէտի Լիոնէ	578 25
» Ֆօնսիէ	1373 75
Բաժնետոմս Լիոնի	1258 75
Սուէզի ջրանցք	2116 25
Ռուսական 5 % 1877 ի	96 3/4
Իտալական Ռանթ	93 60
Սպանիական (արտաքին)	67
Եգիպտական միացեալ	378 75
Բրիօրիթէ Թիւրք	360
5 % Հելլենական	348 75
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 26

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 21 փետրվար ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսօլիտէ	14
Եգիպտական	378 75

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԱՐԻՆ, 28 յունվար

Ազգային Պատրիարքարանէ հասած ամսոյս 16 թուակիր մի հեռագիրը ծանուցանելով թէ Գեր. Վահրամ Եպիսկոպոս Մանկունիոյ Կարնոյ Առաջնորդութենէ տուած հրաժարականն ընդունուած է, կը հրամայէր նորոգ ընտրութիւն կատարել անմիջապէս նախորդ ընտրելեաց ցանկին վրայ, որ բաց ի Վահրամ Սրբազանի անունէն, կը պարունակէր, ինչպէս կը յիշուի, Գեր. Արիստակէս Եպիսկ. Դերձակեանի, Արժ. Իգնատիոս Ծ. Վ. Շիշեճեանի անուններն։

Ուստի Գաւառ. Ընդհ. Ժողովն կիրակի օրն, ամսոյս 24ին, ի նիստ գումարեցաւ ի ներկայութեան 25 մեծամասն անդամոց ընդ նախագահութեամբ նորընտիր տեղապահ Գեր. Տ. Տիմոթէոս Ծ. վարդ. Արամեանի եւ ատենապետութեամբ Մկրտիչ էֆ. Գալլարեանի։

Այս անգամ աւելի շատ էր ունկնդրաց թիւն, որոնք մեծաւ անձկութեամբ կ՚սպասէին կատարուելիք քուէարկութեան ելից։

Ըստ ընթերցման Պատրիարքարանի հեռագրական հրահանգին և Քաղ. Ժողովոյ մատուցած Տեղեկագրոյն, որ կ՚առաջարկէր փութանակի ընտրութիւն կատարել զանազան հարկեցուցիչ պարագայից պատճառաւ, Երեսփոխաններէն ոմանց կողմանէ հարցում տեղի ունեցաւ թէ արդեօք Ժողովը արտօնեալ չէ՞ր ցանկէն դուրս գտնուող անպաշտօն եկեղեցականաց ալ քուէ տալ։ Այս մասին վիճաբանութիւնք բաւական երկարեցան. ոմանք պնդեցին թէ ցանկը պէտք էր սահմանափակ նկատել, այլք ջանացին հաստատել թէ քուէարկութիւնը խղճի խնդիր էր, և ամէն ոք ազատ էր իւր ուզած անձին քուէ տալ։ Առաջարկութիւն եղաւ նաև թէ հարկ էր ընտրութիւնն յետաձգել, քանի որ ցանկին մէջ գըտնուած ընտրելեաց վրայ լաւ գաղափար չէ տածուած ։ Սակայն այս առաջարկը մեծամասնութեամբ մերժուելով, յետ քառորդ ժամու դադարի, քուէարկութիւն և քուէհամար կատարուեցան , որոց արդիւնքն էր .

	Քուէ
Գեր. Մելքիսեդեկ Եպիսկոպոս Մուրատեանց	20
Գեր. Արիստակէս Եպիսկոպոս Դերձակեան	3
Գեր. Մամբրէ Եպիսկոպոս Երուսաղեմացի	1
Սպիտակ	1

Ատենապետ էֆէնտին յոտին կանգնելով, սոյն արդիւնքն հաղորդեց բարձրաձայն Ժողովական Տեարց , եւ Կարնոյ վիճակին Առաջնորդ հռչակեց զԳեր. Տր. Մելքիսեդեկ Եպիս. Մուրատեանց՝ նախկին Առաջնորդն Զմիւռնիոյ ։

Ընտրութեան սոյն արդիւնքն Ընդհ. Ժողովոյ Դիւանին կողմանէ եւսկոյն հեռագրով հաղորդուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի , եւ շնորհաւորական հեռագիր մ'ալ ուղղուեցաւ առ Նորին Գերապատուութիւն՝ Տէր Մելքիսեդեկ Սրբազան , նորընտիր Առաջնորդն Կարնոյ ։

ՌՈՏՈՍԴՈ, յունուար 29

Տխրութեան օր մը եղաւ Ս. Ծննդեան առաջին օրը քաղաքիս հայ հասարակութեան համար ։ Թարաքճեան նշանաւոր գերդաստանի մէկ նորաբողբոջ ծաղիկը խամրեցաւ ։ Պ. Միհրան Թարաքճեան էր քսանամեայ պատանի մը, ամենուն սիրելի, ուսումնասէր, աշխատասէր և եռանդուն ։ Ս. Յովհաննեան վարժարանի մէջ ստացած էր նախնական խնամեալ կրթութիւն մը, բայց ծարաւի լինելով ուսման՝ Պոլիս Սուլթանիէ վարժարանը դիմեց , ուր մի քանի տարի անընդհատ աշխատութեան նուիրեց իւր անձը , կրնայ ըսուիլ սաստիկ աշխատութեան մը՝ որ աւա՜ղ, պատճառ եղաւ իւր կանխահաս մահուան ։ Հօր ժառանգեց այն ախտն որ կրծեց նորա զգայուն սիրտն և չխնայեց նորա պատանեկան հուրն ։ Ազգասէր տղայ մ'էր Միհրան ու եթէ ապրէր, շատ խօսիլ պիտի տար իւր վրան ։

—Ռոտոսդոյի մէջ առաջին անգամը լինելով ոտք կոխած է մանկավարժ մը, Պ. Քրիստափոր Տ. Վրթանիսեանց՝ որ իւր ուսումն ու կրթութիւն Ս. Գէորգեան ճեմարանի մէջ ստանալէ վերջ՝ մի քանի տարի Գերմանիոյ մէջ հետեւած է մանկավարժութեան ճիւղին և ստացած է վկայագիր և այժմ իբրև հիւր եկած է ի Ռոտոսդոյ , իւր ծննդավայրն ։ Յարգոյ մանկավարժին ներկայութենէն օգուտ քաղելու համար բազումք խնդրած ըլլալով իւրմէ որ մի քանի մանկավարժական բանախօսութիւններ արտասանէ , Յունուարի սկիզբներն առաջին բանախօսութիւնն արտասանեց Յիսուսեան վարժարանի մէջ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը, նիւթ ունենալով փոքր մանկանց այբուբէն ուսուցանելու եղանակը. բազմութիւնն այնքան շատ էր որ դպրոցի սրահը նեղ եկաւ . միայն թէ ցաւ է ըսել որ քաղաքիս մէջ գտնուող քանի չափ հայ ուսուցիչներէն միայն հինգը ներկայ էին , մնացեալք իրենց բացակայութեամբ հասկցնել կ'ուզէին թերեւս , անշուշտ լռելեայն , թէ իրենք ի բնէ մանկավարժութեամբ օժտեալ լինելով այդքան պարզ ու ըստոր նիւթ մը ուսումնասիրելու յօժարութիւնն ստանձնել աւելորդ կը համարին ։ Ամեն մարդ կը վկայէ թէ Ռոտոսդոյի երկու թաղերու մէջ ալ գտնուած երկու ծաղկոցները պարզապէս խամրոց ու ղընդան են, փոքր մանկանց կրթութեան եղանակն՝ եթէ անդրջրհեղեղեան է ըսուի՝ չափազանցութիւն չըլլար, ձանձրոյթ , անճաշ յանդիմանութիւններ, քուն , երբեմն հայհոյութիւն ու փանասուն , քերականներու ջարդ, հեգարաններու կոտորած , բաբելոնեան խառնակութեամբ ընթերցարաններու նեխեալ ընթերցմունք , ահա սոքա են այդ դրութեան միջոցներն որք ամեն յարմարութիւն ունին մանկանց միտքն աւրելու և խամրեցընելու ։ Այդ խամրոցներու մէջ փոքրիկ մանկանց արգիլուած է խնդալ , քանզի փոքր ժպիտ մը յանցանք , դոյնչարժում մը ոճիր կը նկատուի ։ Վա՜յ այն տղուն որ ընանալէ կամ մրափելէ ուրիշ զբաղում կ'ունենայ ։ Գերեզմանական լռութիւն կը պահանջուի եւ դեակի դէմք , ի հանդէստ վարժապետին որ իւր պաշտօնը խղճի մտօք կատարելու գիտակցութիւնն ունի ։ Կը հասկցուի այս ամենէն թէ կենսական խնդիր մ'է սոյն կրթական եղանակի խնդիրն և մանկավարժական նիւթոց ունկնդրերն հազուադէպ պատեհութիւն մ'է որմէ օգուտ քաղելու են ամենքեան՝ ծնողք, ուսուցիչք և հոգաբարձուք ։

Պ. Մանկավարժը բանախօսութիւններ կ'արտասանէ նաև Ս. Խաչ թաղի վարժարանին մէջ՝ ուր այդ առթիւ մեծ բազմութիւն կը հաւաքուի լսելու համար հայրենակից մանկավարժն ։ Անտարակոյս սա մի հազուադէպ բաղդաւորութիւն է Ռոտոսդոյի համար ։

ՆՈՐ ՋՈՒՂԱՅԻ

ՀԱՅ ԴԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Նորա վիճակագրութիւնն —Նորա նիւթական արդի դիրքն.—Նորա հնդկաստանեայ ճիւղն . —Նորա բարոյական այժմեան վիճակն . — Դիտողութիւններ .

(Շար. [illegible])

Իսկ Բատաւիայում Գրիգորիս եպիսկոպոս զզուելի է կացուցած զինքն իւր արտաքոյ կարգի չարժանանքներով և անվերջ քարոզներով , մինչեւ անգամ պատուաւոր հայ պարոնի մէկին «հրամայում եմ որ կառքդ այսօր ինձ յուղարկես» ասելով, ինչպէս որ իւր լեզուի սովորականն է ամեն բանի մէջ և սաստ ի Ջուղայ , քանզի մեր Ս. Առաջնորդն , կարծէք , քերականութեան մէջ բայերի հրամայական դէմքն միայն սերտած լինի , մինչեւ խնդրել կայ որ հրամայականի դեր կը կատարէ և ախորժ ... ամենեցուն ։

Այս Ս. Նուիրակ իւր քարոզում անդ էջմիածնայ Ս. Աթոռն ներկայացընելու միջոցին այսպէս կ'ասէ — «Նա ըստ որում գլուխ է , իրաւունքներ ունի , իսկ դուք պարտաւորութիւններ» , ասանց բացատրելու թէ արդեօք ի՞նչ պատճառներ են նոքա, որք զմեզ ոտք են դարձնում և այդ պարտաւորութիւններն անհրաժեշտ են անում մեզ ։

Ահա՛ համազական մի ճառախօսութիւն , քանզի ինքնին մեր Ս. Առաջնորդն և այդ սկզբան վերայ է հիմնած իւր գաղափարներն թէ իրաւունք միայն ունի և ոչ պարտիք, ինչպէս իւր գործերն արդէն ցոյց տուին . կոյր հնազանդութիւն միայն կը պահանջէ իւր ժողովուրդէն իւր ամենայն անպատշաճ արարմանց համար ևս , և թէ ըմբոստ մին անկախ գտնէ իւր դէմ՝ անէծքի սուրն ցոյց կուտայ նորան խաւարասիրութեամբ՝ ասելով «Ես ինքս դողում եմ և սարսուռ զիս պատում է , երբ մտաբերում եմ զմի ոմն անիծել »

Անտարակոյս, եթէ անիծողն այդքան տագնապի , այդ անէծքի ենթակայն ո՛րքան ապա . . . :

Թող հաւատացողն երեւակայէ ։

Ուստի միայն այս ամենայն չարեաց հետ համբերութիւնն (անտարբերութիւնն) կը ճանաչէ իւր միակ պարտաւորութիւնն և ոչ այլ ինչ ։

Եր Պ. Բ. իւր յեւրոպա ուղեւորութեանը պատճառաւ ներկայացած էր վանական սեղանին , և մի կենաց բաժակաւ կը բարեմաղթէր «միաբանութիւն հայ ազգայնոց ի Ջուղայ» , ի պատասխանի Ս. Առաջնորդն բրտութեամբ յայտնեց իւր ներքինն յետադայ ճառախօսութեամբ —«Միաբանութիւն պէտք չէ, պարոն , աւելորդ խօսքեր են դոքա , և ոչինչ նշանակութիւն չունին , պէտք է բարեմաղթել որ Աստուած ինձ համբերութիւն տայ և ձեզ՝ ժողովրդոցդ՝ հնազանդութիւն» ։

Սակայն Բատաւիացիք ո՛չ այդ համբերութեանն են մտադիր և ո՛չ այդ կոյր հնազանդութեանն տրամադիր, այլ միայն գործ են պահանջում , բարի՛ և ազգաշահ գործ , ահա՛ բուն խնդիրն , որին թէ նիւթապէս և թէ բարոյապէս զօրավիգն գտնուելու պատրաստ կը ներկայացնէին զինքեանս ամենայն բարեյօժարութեամբ (*), մինչդեռ մեր Ս. Առաջնորդն բռնակալական հրամաններով նուիրակութեան գործն անդ ապարդիւն կացուցանելէն յետոյ՝ ձեռնամուխ կ'ուզէ լինել նաև «Ազգ. Հաստատութեանց Վարչութեան» իրաւասութեան ներքոյ գտնուած հրիտակաց ոմանց՝ կորզել ուզելով նորանէ մի քանի բիւրեւ յանուն Նոր Ջուղայի և բարեկարգութեան նորին , սակայն Բատաւիացիք ընդդիմացած են յայնժամ այդ առաջարկին ։

Ի՞նչ զէնք արդեօք կը գործածէ նա այժմ այդ սուտակ խմբակին դէմ — բացատրենք ։

Ինչպէս արդէն յայտնած ենք , հայք Բատաւիոյ այդ հոլլանտական երկրին մէջ և հոլլանտական կառավարութենէն վաւերացեալ կանոնագրութեամբ ունին վերոյիշատակեալ «Ազգ. Հաստատութեանց Վարչութիւնն», և որ եօթնեւտասն տարիներէ ի վեր կանոնաւորապէս կը կառավարէ թէ տեղական եկեղեցին, թէ իւր միւս երեք բարեգործական հաստատութիւններն և թէ Նոր Ջուղայի վերաբերեալ գումարներն հաւատարմութեամբ , սակայն մեր Ս. Առաջնորդի քաղաքագիտութիւնն չուզէր զայն ճանաչել պաշտօնապէս իւր անուամբ, այլ միայն «Երեսփոխանութիւն Ս. Յովհաննու եկեղեցւոյն» կը կոչէ միշտ ։

Երբ այդ Ազգ. Հաստատութեանց վարչութիւն իւր տարեկան տեղեկագրերն , տեղեկական որոշումներն և առանձին երեւութացուցական հաշիւներն կ'առաքէ առ յԱզգ. Տպարանն ի հրատարակութիւն , մեր Ս. Առաջնորդն նորա մէջ իւր քմացն հակառակ պարբերութիւններ կը նշմարէ , և «Հրամայեցաքն» կը զլանայ յայնժամ նոցա մինչ վեց ամիս, մինչեւ կը պարտաւորին նոքա կամ փոխել նոցա յօդուածներն և կամ այլ տպարանում հրատարակել , ապա թէ ո՛չ ինքն մի բիրտ ծանօթութեամբ կը վտարտացնէ զնոսա , ինչպէս անցեալ ամի տեղեկագրոյն մէջ ։

Երբ այդ Ազգ. Հաստատութեանց Վարչութիւն Նոր Ջուղայի վերաբերեալ ամենայն դրամագլխոց և նոցա հասութից հաշուեցուցակներն առանձին կը յուղարկէ ամեն տարի կանոնաւորապէս, և ինքն ևս կը պահանջէ զայնս իւր ընտրած գործակատարներէն, ասա (**) մեր Ս. Առաջնորդն կ'արգիլէ նոցա հոգաբարձութիւններն՝ անարգելով թէ նորա գործակատարներն և թէ նորա առաջարկն ըստ որոշմանցն. և կ'եղնէ Աղքատաց Արկեղ եւեւմտացոյն միայն հրատարակել կուտայ , և այն կարծէք միայն ջնջելու համար նորա մէջէն «Ստացաք յԱզգ. Հաստատութեանց Վարչութենէն» և ի փոխարէն «յԵրեսփոխանութենէն Ս. Յովհաննու եկեղեցւոյն» դնելու դիտմամբ ։

Երբ Կալկաթայէն վիճակաւոր քահանայք կը գրեն թէ Անտոնեան միակ ընտանիքն ի Պինանգ ազգային եկեղեցւոյ և նորա կալուածոց հետ ըստ հաճոյս կը վարուին, և կը յանձնեն զայն Ս. Առաջնորդի ուշադրութեանն , կը պատասխանէ նոցա որ «միւս անգամ այդպիսի բաների վերայ չգրեն և չխառնուին այդպիսի խնդրոյ մէջ» ի՞նչ գաղտնի նպատակաւ , չենք գիտեր , մինչդեռ միւս կողմանէ Բատաւիացւոց այս օրինաւոր վարչութեան հետ մի անտեղի իրաւասական վէճ կը բանայ ընդդէմ նորա արդարացի տնօրինութեանցն ի Ջուղայ , և ի վերջոյ կ'ստիպէ զնա տարեկան 600 գինտարի մի կորուստ վճարելու տեղւոյս հնդկ. դպրոցի արկղին անդամալուծելով նորա Հոգաբարձութեան ջանքերն ի վնաս կրթական գործին ։

Երբ Բատաւիոյ վիճակաւոր քահանայի որոշեալ ժամանակը կը լրանայ՝ չորեքին ա վիճակ քահանայի անուն կը յայտնեն նոքա մեր Ս. Առաջնորդին , խնդրելով որ մին ի նոցանէ բարեհաճի՛ որոշել զնա իւրեանց համար ի վիճակաւորութիւն , սակայն մեր Ս. Առաջնորդն ի հեճուկս նոցին մի այլ անձնաւորութիւն կը յուղարկէ , եւ զօր կը պարտաւորին նոքա չընդունիլ առ ի խորատ Ն . Սրբազնութեան ։

Ահա՛ այս է Բատաւիացւոց հետ մեր Ս. Առաջնորդի յարաբերութեանց արդի վիճակն ։

Թէհրան եւս անմասն չէ մնացած Ս. անձնաւորութեան հակազգային յիշատակներէն , այլ կը յիշէ միշտ եւ պիտի յիշէ անշուշտ տխրութեամբ այն հարուածներն , որոց սպիքն դեռ եւս կը կրէ ի սրտի ։

Այն համատարած սովի սկիզբն, որ բոլոր Պարսկաստանն մեծուառութեամբ ի սուգ համակեց , 1871 թուականի վերջերն էր , երբ Թէհրանոյ հայն «Ազգային կառավարութիւն» անուան տակ մի մարմին յարոյց երկոտասան եռանդուն եւ ազգասէր անդամներէ բաղկացած՝ իրաւունք տալով նմա մինչեւ անգամ եկեղեցեաց անօթներն եթէ ծախել հար՛ լինի՛ փրկել այն տարաբաղդ ազգայնոց կեանքերն, որք թէ Թէհրանում կը գտնուէին եւ ի շրջակայ գիւղօրէից դիմած էին էին անդ, ուստի այդ խմբակ վեց ամսոյ չափ անձնարին սառնասիոք անձնուիրաբար ճիգն թափեց եւ պաշտօնանց գրեթէ հազար մեռեալ ազգայնոց կեանքերն , որք ընդ հուսյ մահու ճիրանաց զոհ պիտի երթային . սակայն յաջորդ տարւոյ սկիզբներում մեր Ս. Առաջնորդն երբ առաջին անգամ ոտք դրաւ ի Թէհրան, յանդիմանեց նախ տեղւոյն վիճակաւոր քահանայն թէ «ի՞նչ համարձակութեամբ թոյլատրած են հասարակութեան այդպիսի մի վարչական մարմին ստեղծելու անդ , որ ինքնագլուխ կը գործէ» . . . եւ զօրն տակաւ առ տակաւ իւր խաւարասէր գործակալաց ձեռօքն մահացոյց ի վերջոյ մի տարուան մէջ մինչդեռ նա եւս կ'ուզէր ապրիլ յօգուտ անտերունչ հասարակութեան, եթէ քաջալերութիւն գտնէր ։

Իսկ այժմ երբ խնձեմամբ անձինք ըստ պահանջման ժամանակին այսու իմաստիւ կը գրեն.—«Թէհրան մայրաքաղաք է, Ս. Ամենափրկչեան վանքի, նորա եպիսկոպոսական Աթոռոյ և ընդհանուր ազգի պատուոյ պահպանութեանը համար անհրաժեշտ է մի վարդապետ եւ կամ մի բարեկիրթ քահանայ ունենալ նա , որպէս զի կարողանայ արժանապէս ներկայացնել զՁեր Սրբազնութիւնն թէ ի դրան Պարսից պետութեան եւ թէ ի դեսպանատունն եւրոպական տէրութեանց , նա մանաւանդ ազգային խնդրոց մեծ յառաջդիմութիւնն կարող է տալ իւր ազդեցութեամբ , միայն եթէ իւր պաշտօնն եւս վսեմ կարողանայ կացուցանել իւր կարգին եւ յարակից պարագաներովն . քանի որ ունի այժմ Թէհրան իւր փառաւոր Առաջնորդարանն պատրաստի ։ Այս նիւթական զոհողութիւն չը կործանէր որ Ամենափրկչեան վանքին ծանր թուի , մինչդեռ բարոյապէս մեծամեծ արդիւնքներ կարող է քաղել յօգուտ իւր կառավարութեան գործին »—կը ծաղրէ մեր Ս. Առաջնորդն այս ազգօգուտ առաջարկն՝ առարկելով «գծծօրէն» թէ թո՛ղ ծախքն եւս ինքն տեսնէ , եթէ սիրահար է այդպիսի փառաց ։

(Շար-նակելի)

(*) Տե՛ս Բատաւիոյ Ազգ. Հաստատութեանց վարչութեան տարեկան Տեղեկագրերն ։

(**) Բատաւիոյ ազգայնոց ջանիւքն հաստատուած են մեծ մասամբ Աղքատաց արկղն, Օր. դպրոցն, Ազգ. տպարանն ի Ջուղայ և Ս. Պօղոսեան դպրոցն ի Սինգըբ-թիրան, և որոց հաշուական տեղեկագրոց մասին միայն են այդ անձինք , իսկ նոցա կառավարիչքն Ս. Առաջնորդն կ'ընտրէ միապետօրէն ։

ՇՈՒԷՏԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ֆիկարօի գրական շաբաթաթերթին մէջ Կոմս Մորօ ծածկանուան ներքեւ հակիրճ տեղեկութիւններ կը տրուին Ֆրանսայի բոլոր դեսպանաց վրայ ։ Շաբաթաթերթին վերջին թուոյն մէջ կը գտնենք Շուէտի ֆրանսական դեսպան Պ. Պառէրի կենսագրութիւնը, զոր աստ կը թարգմանենք, նախ ցոյց տալու համար թէ Պ. Պառէր ի՛նչ վիճակներէ անցնելով հասած է այդ բարձր պաշտօնին , և որովհետև Պ. Պառէրի կինն —ո՜վ կը հաւատար—հայուհի մ'է, կարդացէք և կը տեսնէք ։

Դեսպանական մարմնոյն մէջ ամենէն խոլական ասպարէզն ունեցած է Պ. Պառէր ։ Պ. Պառէր ի բացակայութեան մահուան դատապարտեալ անձ մ'է , Ֆրանսական Հասարակապետին ատեն , եթէ Վէրսայլի զօրքերն իրենց ձեռքն անցուցէին զնա, Ստոքոլմի ֆրանսական դեսպանը թերեւս այսօր պիտի հանգչէր ի Բէր-Լաշէզ՝ դաշնակցաց գերեզմանատան մէջ ։

Պ. Պառէրի արդարացուցիչ փաստն այն է որ յայնժամ տասնեւօթն տարեկան էր ։ Դուկտեմբերի (Նաբոլէոն Գ.) աքսորելոց միոյն զաւակը լինելով, հաւատացած էր Տէլէքլիւզի ։ Բարեբաղդաբար իրեն համար , անգամ մը որ իբր փախստական Անգլիոյ եզերքն եկաւ , թողուց այդ դժբաղդ հաւատքն ։ Ուսաւ գործնական կեանքն և մտացաւ անցեալն ։ Անգլիերէնի քաջ հմուտ լինելով, յաջողած էր Բարիզէն մեկնիլ իբր անգլիական հպատակ ։ Անգամ մը որ Անգլիա ոտք կոխեց, ներողութիւն հայցեց Կամպեդդային եւ Ռէբըլիւ Թըռնէլի թղթակից լինելու շնորհն ստացաւ , միենոյն ժամանակ կը գրէր Մանչէսդրի մէկ լրագրոյն մէջ ։ Ցետոյ, վեհաժողովոյ միջոցին, Պերլին գնաց՝ միշտ իբր խմբագիր Ռէբըլիւ Թըռնէլի , և կրցաւ օգտակար լինիլ Պ. Վատինկդոնի ։ Գեղապատշաճ երիտասարդ մ'էր և դիւրութեամբ կը խօսէր , Ֆրանսայի արտասովոր պատուիրակին համակրեցաւ նմա և խնդրեց իրմէ որ իրեն հետ միասին Ֆրանսա երթայ, այլ անգամ մը որ սահմանագլուխն հասան, հետեւեալ խօսակցութիւնը տեղի ունեցաւ Պ. Վատինկդոնի և Պ. Պառէրի միջեւ.

—Պ. դեսպան, թոյլ տուէք ինձ հրաժեշտ առնուլ ձեզմէ ։

—Կանուխ չէ՞, երիտասարդ բարեկամս . Ինչո՞ւ համար ինձ հետ մինչեւ Բարիզ չէք գար ։

—Ի բոլոր սրտէ կը փափագիմ, այլ կը վախնամ որ հոն հասնելուս պէս հրացանի բռնուիմ իբր նախկին դատապարտեալ Հասարակուրդի ։ Սակայն եթէ պնդէք — ինձ համար այնքան համակրանք ցոյց կուտաք— պատրաստ եմ այդ վտանգն աչքս առնուլ ։

Պ. Վատինկդոն չպնդեց, այլ բաւական ատեն յապուշ կրթեալ մնալէ յետոյ , խոստացաւ երիտասարդ բարեկամին որ իւր ազդեցութիւնը գործածէ ներում շնորհել տալու համար նմա ։ Հասարակուրդի դատապարտելոց ներումն հրէշային բան մը կը թըւէր յայնժամ Ֆրանսական Խորհրդարանին ։

Անկեց քիչ ժամանակ յետոյ ներումը շնորհուած էր ։ Ֆրանսա վերադառնալով, Պ. Պառէր՝ Կամպեդդայի ազդեցութեամբ՝ Դանուբի յանձնախմբին անդամ անուանեցաւ փոխանակ Պ. Հէրպեդի , յետոյ գործակատար եւ ընդհանուր հիւպատոս ի Գահիրէ ։ Այսօր երկրորդ կարգի դեսպան է , Պատուոյ Լէգէօնի սպայ, և , շատ հաւանաբար, Ռաւոլ Ռիպօի քաղաքական նախկին դաւանակիցն առաջին կարգի դեսպան պիտի լինի վաղը ։

Պէտք է ըսել նաեւ թէ Պ. Պառէր հասարակ մարդ մը չէ ։ Շատ լաւ կը խօսի և կը գրէ ։ Մինչեւ իսկ կ'ըսեն թէ փայլուն causeur մ'է —թէեւ շատ ի վեր կը հանէ իւր սրամիտ նուրբ խօսքերն— և ի հարկին կծանող լեզու մ'ունի անոնց համար որք փորձ փորձեն խոչընդոտ լինելու իւր փառասիրութեան որ միշտ պատրաստ է յառաջ խաղալու ։

Ֆիզիքական տեսակէտով, Պ. Պառէր բարձրահասակ մարդ մ'է , լայն և քիչ մը բարձր ։ Իւր քիթը քիչ մը գիշակեր թռչնոյ մը կտցին կը նմանի, այլ այդ թեթեւ իմն դաժան դէմքն ի պահանջել հարկին գեղաժպիտ և հաճոյակատար երեւոյթ մը կ'առնու ։ Պ. Պառէր արտաքին տեսք և կեցուածք ունի ։ Կրնայ դրաւել թագակիր գլխոց համակրութիւնը, նման ազատական ազնուականի մը ։ Շուէտի թագաւորն, որ գիտէր անոր անցեալն , ի սկզբան մեծ խանդավառութեամբ չէր ընդունած զնա ։ Քանի մը ամիս յետոյ , սակայն վեհապետն հմայուած էր , և Ն. Վեհափառութիւնը կը հրաւիրէր Ֆրանսայի ներկայացուցիչն —անօրինակ պատիւ— ընկերանալ իրեն Բրիտանիայի աւագաժողովոյն ։

Եւ այժմ, մտերմօրէն ընդունուելով այն արքունեաց մէջ որոց մօտ պաշտօն ունի, ընտանեկան յարկին մէջ իրեն ընկերուհի ունենալով հայուհի մը որ շնորհն և քաղցրութիւնը կը դրուատեն, իւր այցելած սրահները դիւթելով իւր թէնորի սիրուն ձայնով որ Մուրէյէլ չերգեր բնաւ, Պ. Պառէր երջանիկ մարդ մ'է ։ Հասարակուրդն իբր գէշ երազ մ'իսկ չերեւիր նմա ։ Ո՞վ գիտէ ։ Առանց այոր, չպիտի ունենար այն զգլխող երիտասարդի կեցուածքն որ հաճոյ երեւցաւ Կամպեդդայի եւ իրեն բաղդը չինեց ։

ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ազատական արուեստից մէջ , մարդու մը յաջողութիւնը կամ ապագայն աւելի կամ նուազ կախումն ունի այսօր իւր ունեցած ձայնէն , որ է ըսել թէ միւսներէն աւելի պոռալով՝ մարդ ինքզինքն աւելի լաւ լսել կուտայ .

Հետեւապէս առողջ թոք և կոկորդ պէտք է փաստաբանին որ կը դատավարէ , սպային որ կը հրամայէ , եկեղեցականին որ կը քարոզէ , դասախօսին որ կ'ուսուցանէ , դերասանին որ կ'արտասանէ , երգչին որ կը գեղգեղէ եւն . եւն . Եթէ ընկերական կարգին մէջ քանի մը աստիճան աւելի վար իջնենք , կը գտնենք կարգ մ'արհեստներ որոց մէջ ձայնն անհրաժեշտ է , մանրավաճառ , լրագրավաճառ , երկաթուղեայ պաշտօնեայ , եւն . եւն . Կրնանք ընդ երկար շարունակել այս յիշատակութիւնը ։

Ասոնց այս ուրեմն հարկաւոր է առաձիգ և կարովի թոքեր ունենալ , ուստի զգոյշ կեցէք ամենադոյն ցրտառութենէն և հարբուխէն որուն հետեւանքները կրնան բազմաթիւ լինել ։ Սակայն դժուար է խոնաւ օդ չշնչել այս օդերուն ։ Իրաւ է այս , բայց կարելի է ասոր առաջքն առնուլ ծծելով քանի մը Ժէռոտէլի Բաստիլներ որք շնչուելով՝ թոքերուն կը զրկեն բարերար գոլորշիներ, արտաքին օդոյն ազդեցութենէն զերծ պահելով զայնս ։ Այս Բաստիլները սա առաւելութիւնն ալ ունին որ ուրիշ ամեն դեղերէ աժան են ։

Ժէռոտէլի ճշմարիտ Բաստիլները կը գտնուին ի Կ. Պոլիս, Պոն Մարշէ , Դեղագործական Մթերանոց , Ն. և Ժ. Բանզուք եղբարք , Թիլթոս , Նէոզէլլս , Թէօտոփիլոս , Վէնսան Բասսաբեան , Տ. Ն. Մէզկիքի , Ա. Գասդորիատիս , Աքէնդոփիւլոս — ի Պոլիս , Նիկոլէքոս և Ընկ. —Իզմիր՝ Մ. Բանզուք ։—Իսքէնտէրուն (Սուրիա), Ա. Պալեան ։

ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՄԱՆԵԱԿԸ

Հեղինակ

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

Անմահն Տիւմայի սոյն հռչակաւոր եւ մեծարժէք վէպն , որ մաս առ մաս կը հրատարակուէր , բոլորովին աւարտած լինելով , կը վաճառուի ամեն գրավաճառաց եւ լրագրավաճառ Պօլսոյ եւ Ցանկոր աղաններուն և Սէփէթճի խանի դէմ ծխախոտավաճառ Գէորգ աղայի քով, Բերա Թիէնէլի դէմ Նալպանդեան գրատունը, Զմիւռնիա Զուխա Պէտէսթէն Սարգիս էֆ. Պ. Թէոտէրէճեանի և Ռոտոսթոյ Ռուբէն էֆ. Գուլանճեանի քով ։ Չորս հատորը որ 1220 երես կը պարունակէ 48 ղրուշի կը վաճառուի ։

Ի մօտոյ պիտի սկսի «ՄՕՆԹԷ ՔՐԻՍԹՕՅԻ ՈՐԴԻՆ» անուն հետաքրքրաշարժ վէպին հրատարակութիւնը դարձեալ Ցարութիւն էֆէնտի Քրիստափորեանի ձեռամբ , որ վերը յիշուած մեծածախս գործն յաջողապէս ի գլուխ հանած է, և ինչպէս յուսալի է , եթէ գոհացուցիչ թուով բաժանորդ գտնէ , կը խոստանայ ամեն օր մէկ մէկ թերթ տալ ։

Բաժանորդ գրուիլ փափագողք կրնան այժմէն սոյն ջրավաճառաց դիմելով իրենց անունը նշանակել տալ ։

Ով որ տասն բաժանորդ գտնէ , մէկ օրինակ ձրի պիտի ընդունի , եթէ ուղղակի դիմէ հրատարակչին ։

Գաւառներէն եթէ փափաքող ըլլայ , պէտք է նամակաւ մը իւր հասցէն յուղարկէ Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 52 Շիրքէթի Մուրէթթիպիէ տպարանը Ցարութիւն Քրիստափորեան էֆէնտիի ։ 1547 1—4

ԾԱԽՈՒ ՏԵՂ

Թօփ-գաբուի դուրսը Թաքքէճի թաղը տաշ թէճնիմ պարտէզ և մէջը փողոցի վրայ երկու տուն մին 5 և միւսը 2 սենեակով , 250 լիրայի գնովին վրայ աւելցնել ուզողը պէտք է դիմէ մինչեւ ուրբաթ օր Ոսկերչաց չուկան իպէքճէճի Խասրով աղային ։
1546 1—3

ՓՕՂՈՍ ԵՒ. ՋԱԼՔԹԵԱՆ

Դեղագործ ի Պաճէ Գաբու

Հօքիւէ Ճատտէսի թիւ 38

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ իւր դեղարանը կը գտնուին ամեն օր հետեւեալ ճարտար բժիշկները, պատրաստ իրենց դիմող հիւանդները դարմանելու ։

ՏՈՔ. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՊԵՅ ԱՐԱՊԵԱՆ , ամեն օր բացի ուրբաթ և կիւրակէ , ժամ 5—6 ։

ՏՈՔ. ՍԻՄՈՆՈՖ ԷՖ. ամեն օր ժամ 7—9 . ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ աղքատները ։

ՏՈՔ . ՕՆՆԻԿ ԷՖ . ԳԱՊԱՄԱՃԵԱՆ , չորեքշաբթի և շաբաթ ժամ 8էն վերջ ։
1525 2—10

ԱՒԵԼՈՐԴ ԱՊՐԱՆԱՑ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ռ. ՀԷՑՏԸՆ ԵՒ ԸՆԿ. կը ծանուցանեն իրենց յաճախորդաց և հասարակութեան թէ իրենց տարեկան վաճառումը արդէն սկսած է երկուշաբթի փետրուար 13էն և պիտի շարունակուի ցվերջ ամսոյն ։ Ամեն աւելորդ կամ մնացեալ ապրանք պիտի կրեն սա արձանագրութիւն՝ Ցոյժ աժան , և 10 % զեղչ պիտի լինի սոյն տարեկան վաճառման միջոցին կանխիկ գնուած ապրանաց վրայ ։

4, Գուլէ-Դաբու, Ղալաթիոյ աշտաբակին մօտ ։ 1523 5—10

ԱԶԴ

Կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան թէ ի մօտոյ տեղի պիտի ունենան հետեւեալ Լօդըրեներուն վիճակահանութիւններն, երաշխաւորեալ իրենց յատուկ կառավարութիւններէն ։

Փետրվար 22էն և 23էն, Համպուրկի Լօդըրիին չորրորդ վիճակահանութիւնը.

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 50 ղրուշ ոսկեդրամ, քառորդ տոմսինը 100 ղրուշ ։

Փետրուար 27 , 28 և 29էն , Պրունսվիքի Լօդըրիին երրորդ վիճակահանութիւնը.

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 52½ ղրուշ , մէկ քառորդ տոմսինը 105 ղրուշ ։

Փետրուար 25էն և 26էն տեղի պիտի ունենայ Սաքսոնիոյ Լօդըրիին երրորդ վիճակահանութիւնը ։

Մէկ տասներորդ տոմսին գինն է 75 ղրուշ ։

Այս երեք վիճակահանութիւններն ի միասին կը բաղկանան 265,000 թիւերէ, որոց 122000ն անպատճառ պիտի շահին ։

Իւրաքանչիւր վիճակահանութիւնն ունի մեծ բաժիններ , ինչպէս 500000 , 300000 , 200000 , 150000 , 100000 , 80000 , 70000 , 60000 , 50000 , 40000, 30000 , 20000 մարք և այլն ։

Այս տոմսերէն ունենալ փափաքող անձինք կը հրաւիրուին ժամանակին դիմել գրասենեակս ։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է փոխարժէքը ղրկել ։ 4—5

1450 Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Ղալաթիա , Գամիսիոն խան թիւ 8

Օ ՓԱՊՐԻՔ ՌԷԻՒՆԻ

350—ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ—350

Պօն Մարշէի քով (նախկին տուն Շավէնի)

Միացեալ Գործարանաց մեծ վաճառատանց տէրք , հաւատարիմ իրենց սկզբան որ է իրենց ապրանաց մթերքը վերանորոգել ամեն եղանակին , որոշած լինելով ծանր զոհողութիւններ ընել, յուն. 18/30էն սկսեալ կարգադրած են արտասովոր վաճառում մը , գնորդաց համար յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ։ Ուստի վստահ ենք թէ ամեն ոք պիտի փութայ առիթէն օգուտ քաղելով չափազանց զեղչեալ գնումներ ընել ։

Ծան. Ձմրան յառաջացած լինելուն պատճառաւ , ձմեռնային ապրանքները մանաւանդ մեծ զեղչով պիտի վաճառին ։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած ապրանքները ։

Ամեն տեսակ Բրդեղէնք և Մետաքսեղէնք , ֆրանսական և անգլիական ընտիր կտաւներ , ամեն գոյնէ Աստրաքան , սեւ և գունաւոր Թաւիշք , Ժանեակք , Մատամբոլ , Ամերիգան , Ասուիք , ահագին քանակութեամբ Գուլպա և հօշիկ , Հովանոցք , Շալիկք , ասուոյ Բաճկոնակք , Սեղանի Անձեռոցք և Սպասք , Վերմակներ , Թաշկինակներ , Ձեռնոցք , Սեղմիրանք , և հազար ուրիշ նիւթեր արանց , կանանց և տղայոց համար ։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱՌԻԹ

Շրջազգեստի համար բրդեայ կտաւներ, կրկին լայնք , 4 ղրշ.նոց կանգունը 2¾ ղրշ.ի ։

Գունաւոր ֆանէլա զուտ բրդէ , 4ը 2½ի ։

Սեւ մէրինոս զուտ բրդէ , 6ը 3¾ի ։

Ֆանէլայէ ժիլէ զուտ բրդէ , սկսեալ 7 ղրշ.էն ։

Ֆանէլայէ շապիկ արանց համար , սկս. 10 ղրշ.էն ։

Որսորդութեան ժիլէ , սկսեալ 10 ղրշ.էն ։

Մետաքս մնդուս ամեն գոյնէ , 5½ը 3½ի ։

Բրդեայ ծածկոյթ , սկսեալ 25 ղրշ.էն ։

Արանց համար շապիկ, սկսեալ 13ղրշ.էն, լաւ տեսակ ։

Արանց զգեստներու համար ֆրանս. կտաւ , կանգունը 13էն ։

Կանանց համար ճերմակեղէնք կէս գնով ։

Սեղանի անձեռոցներ , 12 հատը 24 ղրշ.էն սկսեալ ։

Ասեղնագործ սկզբնատառերով թաշկինակ , 12 հատը 8 ղրշ.էն սկսեալ ։

Պարահանդէսի համար ոսկեզօծ Դառլադան ։

Հոտաւէտ նիւթեր , ժանեակք , ժապաւէնք ։

ՈՐՈՇԵԱԼ ԳԻՆ , ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

1515 11—15

ԻԼԱՆ

Տէրսաատէթ Պիտայէթ՝ մահքէմէսի իքինճի ճէզա տաիրէսի իչիւն 1303 սէնէսի չուպաթ իպթիտասընտան իթիպարէն հէր կիւն սաաթ 3տէ աչըլըպ պիր սաաթ մուամէլաթը տախիլիյէ իլէ իշթիղալ օլունարագ սաաթ 6տա մուհաքէմէյէ միւպաշիրէթ օլունաճաղը վէ ճէլսանամէտէ մուայէն օլան վագըթտա մահքէմէտէ հազըր պուլունմայանլարը հագգընտա ուսուլը մուհաքէմաթը ճէզայիյէ գանունը մուվաքգաթը ահքեամընճա թէվֆիգ էն թէզգիգաթը իճրա գըլընաճաղը իլան օլունուր ։

6 Չուպաթ 303

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Շէհր Էմանէթինին վարիտաթը մախսուսէսինտէն օլան Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ գանթար վէ քուլ վէ գազար մահալլէրի րուսումի իլէ Էյիւպ-Իսքէլէ վէ սայիրէ արոլիէ մահալի կէլէճէք իւչ սէնէ տէօրթ սէնէսի մարտընտան իթիպարէն իքի սէնէլիք վէ զէպիհիյէ վէ գօթրալար վէ մաարուֆ սուլար րուսումը վէ համամ չէքիլէրի վէ էմանէթ վէ տէվաիրը պէլէտիյէ պարուչէլէրլէրը վէ սայիր րուսումաթը միւթէֆէրրիգա քէզալիք սէնէի մէրգումէտէն իթիպարէն պիրէր սէնէ օլարագ իլզամ ու իհալէ օլունմագ իւզրէ մէվգիի միւզայէտէյէ գօնուլտուղընտան , վէ պունլարտան գանթար վէ քուլ վէ գազար մահալլէրի րուսումի իլէ Էյիւպ-Իսքէլէ վէ սաիրէ արոլիէ մահալլէրի թէզգէրէսի խուրճիյէ պէտէլի հատտը լէյգէ պուլունտուղը հալտէ իշպու չուպաթըն օն սէքիզինճի բէնշէնպէ կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէսի վէ իքիմինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ նիզամէն խիտամ պէրէճէլէրինտէ պէշ զամմը գապուլ իլէ իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղը վէ զէպիհիյէ վէ գօթրալար վէ մաարուֆ սուլար րուսումընըն տախի թէզգէրէի խուրճիյէ պէտէլի հատտը լէյգէ պուլունտուղը հալտէ իշպու չուպաթըն երիմի տէօրթիւնճիւ չարշէնպէ կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէսի ճէրայան իլէ եիրմի պէշինճի բէնշէնպէ կիւնիւ տախի գամիլէն գարարատէլէրի միւլքէթիւինէն վէ րուսումաթը սայիրէի մուհարրէրէնին իհալէի գաթիյէլէրի չուպաթըն եիրմի տօգուզունճու բազար իրթէսի կիւնիւ գատար պէյալերէյ իճրա գըլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն իշպու չուպաթըն ... մուգայյէտ ... իլան օլունուր ։

8 Չուպաթ 303 2—3

ՕԳՈՒՏ ՔԱՂԵԼ ԱՌԻԹԷՆ

Հռչակաւոր ատամնաբոյժ Միսիս Ջամի որ հանրածանօթ է ժողովրդեան, տարիի վերջերը կը մեկնի մայրաքաղաքէս յԵւրոպա, ուստի կը յանձնարարենք բոլոր անոնց որ ակռաներնին դարմանելու պէտք ունին՝ դիմել յիշեալ վարպետ ատամնաբոյժ Միսիս Ջամիին որ առանց ցաւ մը զգացնելու փտած ակռաներն ի քթիթել ական կը հանէ առանց վնասելու, ծակոտ ակռաները կը լեցնէ որ բնականին պէս տոկուն կը մնան, կը շինէ շինծու ակռաներ որ գործածողին անհանգստութիւն մը չի տալէ ի զատ իւր բնական ակռաներուն նման կրնայ գործածել։

Միսիս Ջամի կը գտնուի ամեն առաւօտ մինչ ժամն 5 Բերա Գալաթա-Սէրայի դիմաց թիւ 266 իւր բնակարանը, իսկ 5 էն մինչեւ 10 Պոլիս կամուրջին գլուխը Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանին վերի յարկը թիւ 77։ 1513 7—16

ՄԻ ԳՆԷՔ
ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ
ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եւրոպէք Գալըրըը՝, 120

Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ.
Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ.
Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Սինկէր»ի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Շաբաթական) 1155

ՆՈՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ
(ԿՈԹԷՆ ԼԱՐՈՒՈՂ)
Ամերիկեան դրութեան

Միմիայն 55 ղրշ.

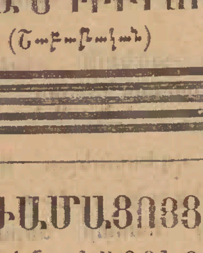

Միմիայն 55 ղրշ.

Նիքէլեան սպիտակ մետաղէ, մեքենաները պղնձեայ, և բոլորն ալ ցոյց տուող ապակով. ամբողջութիւնն ունի վերջին կատարելագործութիւններն որք ի կիր առնուած են թանկագին ժամացոյցներու վրայ։

Տօնական ընծաներու համար յարմարագոյն ընծայ մ'է այս, ինչպէս և ամենայարմար ընծայն է

1888Ի ԿԱՂԱՆԴՉԷՔԻ ՀԱՄԱՐ

Այս ժամացոյցք մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուին ԷՄ. Ճ. ՄԻՐՃԱՆՈՑ ի Պոլիս, Պահճէ-Գափու, Մէյտանճըք փողոց, թիւ 54 և 56, զարդեղինաց քանի մը վաճառականներու քով և ի Ղալաթիա Ս. Ջամպազեան և ընկ. քով, Վոյվոտա փողոց, թիւ 16։
1335 17—25

ԺԱՆ ԲՍԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գուլէ-Գափուս՝ Կալաթայի աշտարակին դիմաց և Խազըն փողոցին քով, թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԸ ԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամեն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Սրահներու համար ամեն տեսակ օթոցներ գանապէներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ.— Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։
Ծան. Չշփոթել ԲՍԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։ 691

ԲԺՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պոլօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌՏԻՔԵՏԻ Ասաս խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։ Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։
621

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրփուլի և Միջերկրականի գիծը բռնող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Փանիքեա	4200	Ոֆիրա	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերա	3000
Թեբէ	3250	Լօգիօս	800
Մոլդաւա	3250	Օլինթոս	800
Մարիոթիս	3250	Սեւիլ	700

Դէպ չոգենաւ Նաւասլիտ Տըրֆի, փետրուար ամսոյ 1\|13ին Լիվըրբուլէն սատ կ'ըսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Ուիթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ
415

BIÈRE, BIRRA, BIER

1887 դեկտեմբեր 31 ին վերջացուցած լինելով իմ պայմանագիրս Կրաֆի Ֆր. Շրայնըր և Սօհնէ գարեջրի գործարանին հետ, 1888 յունուար 1էն սկսեալ Կ. Պոլսոյ հրապարակին եւ շրջակայից համար ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ անուանուեցայ։

Bruder Reininghaus Graz-Steinfeld
ԳԱՐԵՋՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Այսուհետեւ ըստ առաջնոյն իմ մթերանոցներս լի պիտի լինին Ստէնֆիլտի գերազանց եւ ճշմարիտ գարեջրով, թէ՛ շիշով եւ թէ՛ տակառակով, որ համբաւաւոր գարեջուրներէ մին է։

ՄՕՐԻՑԻՕ ՖՐԱՆՔԼ

Գրասենեակ. Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Վիգալիս խան,
Մթերանոց. Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Եւկլիկ խանի կից։ 1512 10—25

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ
500 ֆրանքնոց 2000 արժեթղթերու բաժնեալ

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ. Պ. Լը Մէնժան տը Մօնգով (Ֆէլիքս), ատենապետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պիւէ (Լէոն) Պ. Գ. Ռօդրիվալ (Գ. Ռօդրիվալ և ընկերութիւն, սեղանաւորք)

Գործակալ 1887ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օսմոն (Վիգդոր) Պ. Պէլլիւբ (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մօռիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿին նպատակն և առաւելութիւններն են.

Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։— Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գրէտի Ֆօնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։— Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ դեռ բոլոր ստակը չըվճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհոգութիւն քանալ, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն. —

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿՆ խնայողական մուտքներու ամենէն համեստներն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռքբերած արժանիքն յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիքական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ
Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակալք յԻզմիր եւ շրջակայքը Բասմա Եւուսիք, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալէնտեան, գործակալ Պրուսայի նահանգին համար, Իբէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակալ յէտիրնէ, Իսքէչէ. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակալ ի Կէլիպօլու. Պ. Սիմոն Դաւիթեան, գործակալ յԱֆիօն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ալֆրեդեան, գործակալ ի Սպարթա. Պ. Պ. Կ. Պոյաճեան և Ընկ., գործակալք ի Տրապիզոն։ 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԴԱՈՒԼԸՄԱՆ ԵՒ Պ. ՌՈՒՄՊԼԷՐԿԻ
Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայ յարկը

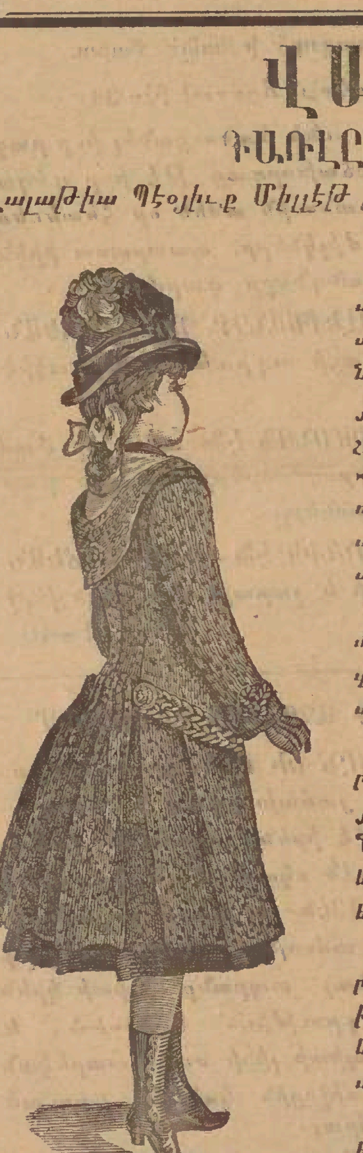

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօուշներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ. Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

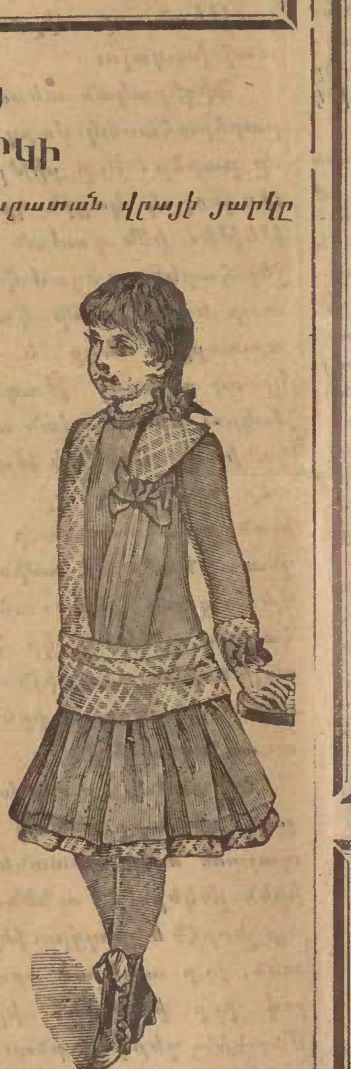

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ
ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ամբողջ դրամագլուխ	12,500,000 ֆրանք
Պահեստի »	2,825,000 ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն եւն ապրանքներ, որք յանձնուած են ամենայն թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 Ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղիով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻԳԴՈՐ ՈՐԴԻ
Ընդհանուր Գործակալք ի Կ. Պոլիս այս երկու Ընկերութեան
1132

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ
566

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՓԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակալարն ընկերութեան, Պ. Պ. Վ. Ուիթըլ, Ուիթըլ խան Պահչէ-գափու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 686

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նօտար Մէդրիֆիօ տը Պէլէօի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 55 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունուար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԼԻՐ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԻԷՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՌԷ, նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութառու ի Լիոն. ԳԻԼԵԱՌ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութառու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՇԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԻԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։— Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պետք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխովճարք փոխատուութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան միջոց ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հաւասարէն կը մասնակցին ամեն քաշման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական քսիմ մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժէթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գրէտի Ֆօնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մարսէյլէն. (այս երեք արժէթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆօնսիէէ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս
5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.
Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆօնսիէ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիօնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իբոթէքէռ Օպլիկասիօնի մը (Գրէտի Ֆօնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունուարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Զերծ լինելով շահադիտական կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը, ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. Այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պ. Թորոս էֆ. Ալպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ-Գափու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԵՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամ, [illegible] եւայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս
791

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՐԱՇԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՉԻԹԼԻԻ
(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

[illegible]

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական խրատէով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Չիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Օրիքեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. Նախարարին։ Մէն մի շիշ կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ։

Չիթլի շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք Ջրբէզներու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Չիթլին։

Չիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ [illegible] մանուկները կաթէ կտրելու է։

Չիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը ղրկուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մասնաճիւղս՝—Բերա, Պ. Ալիբրանտի, դեղարան Տէլլա Սուտա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէկիրի, դեղավաճառ, 24, Եէնի Ճամի փողոց.—Ֆ. Թէրճիման, դեղագործ, Ճղալօղլու, Պարսկական դեսպանատան մօտ — Աչըքպաշ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոգորդօ, վաճառական, Մալթըզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սափա Սրոնորուլօ.—Պէյիւքտէրէ, Սողիրաքի Թէոխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէյնիրոս Անթիբաս.—Իւսկիւտար, Սդավրաքի Նոլլորուլօ, դեղագործ։

Պարապ շիշերը ետ կ'առնուին։
1054

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՃԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսէյլու և Բրէյլի գիծը կանոնաւորապէս բռնող

Սամսուն, Տրապիզոն և Պոթիում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնիէլէ որ փետրուար 22ին Մարսիլիայէն և փետրուար 29ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անադոլ որ պիտի մեկնի մարտ 6ին։

Ուղեւորի և ապրանքի ընդունելութիւն

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՒՆԻՒԹԷ ԲՐՕՔԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
586 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ
ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42					
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	...	...	...	...	...
Գում—գափու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	...	...	...	...	...
Եէնի—գափու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	6 57	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	7 3	...	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 8	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 20	...	...	...	...	...
Ս. Ստեփանոս	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 35	...	7 29	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ
ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41				
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...
Ս. Ստեփանոս	6 20	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6	...	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	7 10	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գափու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	7 16	...	...	...	...
Գում—գափու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 28	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։ 576